

REKISTERÖINTIASIAKIRJA

30.3.2016

Tämän rekisteröintiasiakirjan ("Rekisteröintiasiakirja") on laatinut Nooa Säästöpankki Oy, suomalainen säästöpankkiosakeyhtiö.

Kunkin liikkeeseenlasketun arvopaperin arvopaperimarkkinasääntelyn edellyttämä esite koostuu tästä Rekisteröintiasiakirjasta, viitatuista asiakirjoista ja kutakin arvopaperin liikkeeseenlaskua varten laaditusta arvopaperiliitteestä ja tiivistelmästä.

Arvopapereihin sijoittamiseen liittyy riskejä. Keskeisiä Liikkeeseenlaskijaa koskevia riskitekijöitä, jotka saattavat vaikuttaa liikkeeseenlaskijan takaisinmaksukykyyn, on kuvattu kohdissa "*Toimintaympäristöön liittyvät riskitekijät*", "*Liikkeeseenlaskijan toimintaan liittyvät riskitekijät*" ja "*Sääntelyyn ja Säästöpankkiryhmään liittyvä riskitekijät*". Keskeiset arvopaperiin liittyvät riskitekijät on kuvattu arvopaperin liikkeeseenlaskua varten laaditussa arvopaperiliitteessä ja tiivistelmässä.

Rekisteröintiasiakirjan on laatinut Nooa Säästöpankki Oy, Suomessa rekisteröity yksityinen säästöpankkiosakeyhtiö. Rekisteröintiasiakirja sisältää tietoja Liikkeeseenlaskijasta, sen liiketoiminnasta ja taloudellisesta asemasta. Edellä mainittujen lisäksi Rekisteröintiasiakirja sisältää tietoja Säästöpankkiryhmästä, säästöpankkiryhmän taloudellisesta asemasta ja Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten keskinäisestä vastuusta. Kukin arvopaperiliite ja tiivistelmä sisältävät tiedot kulloinkin tarjottavista arvopapereista. Lisäksi Arvopaperiliitteessä esitetään kunkin liikkeeseenlaskun yhteydessä tiedot Rekisteröintiasiakirjan tiedoissa sen voimassaoloaikana tapahtuneista olennaisista muutoksista.

Rekisteröintiasiakirja on laadittu Suomen arvopaperimarkkinalain (746/2012), valtiovarainministeriön arvopaperimarkkinalain 3-5 luvussa tarkoitetuista esitteistä antaman asetuksen (20.12.2012/1019) ja Euroopan yhteisön komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 (muutoksineen) (liitteet VI ja XI) sisältövaatimusten mukaisesti sekä Finanssivalvonnan antamien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Finanssivalvonta on hyväksynyt Rekisteröintiasiakirjan (diarinumero FIVA 22/02.05.04/2016), mutta ei vastaa siinä esitettyjen tietojen oikeellisuudesta. Rekisteröintiasiakirja on voimassa 12 kuukautta siitä, kun se on hyväksytty.

TÄRKEITÄ TIETOJA REKISTERÖINTIASIAKIRJASTA

Tässä Rekisteröintiasiakirjassa "Liikkeeseenlaskija", "Nooa Säästöpankki" ja "pankki" tarkoittavat Nooa Säästöpankki Oy:tä. "Yhteenliittymä" tarkoittaa Säästöpankkien yhteenliittymää, jonka muodostavat tämän Rekisteröintiasiakirjan päivämääränä Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 Säästöpankkia, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj ja Säästöpankkien keskusluottolaitoksena toimiva Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset sekä Sp-Rahastoyhtiö Oy. "Säästöpankki" tarkoittaa Yhteenliittymään kuuluvaa säästöpankkia.

Tätä Rekisteröintiasiakirjaa tulee lukea yhdessä kunkin liikkeeseenlaskun yhteydessä laaditun arvopaperiliitteen ja tiivistelmän kanssa sekä Rekisteröintiasiakirjaan viittaamalla sisällytettyjen asiakirjojen kanssa. Katso *"Nähtävillä olevat ja viitattut asiakirjat"*. Arvopaperin liikkeeseenlaskua varten laadittu esite koostuu Rekisteröintiasiakirjasta, Rekisteröintiasiakirjaan viittaamalla sisällytetyistä asiakirjoista sekä arvopaperiliitteestä ja tiivistelmästä, jotka yhdessä muodostavat esitteen ("Esite").

Rekisteröintiasiakirja on laadittu ainoastaan suomenkielisenä. Rekisteröintiasiakirja on saatavilla Nooa Säästöpankin toimipisteistä arviolta 30.3.2016 alkaen. Lisäksi Rekisteröintiasiakirja on saatavilla Nooa Säästöpankin Internet-sivulla osoitteesta www.säästöpankki.fi/sijoitusobligaatio arviolta 30.3.2016 alkaen.

Rekisteröintiasiakirjan tiedot pitävät paikkansa Rekisteröintiasiakirjan päivämääränä. Mikäli arvopaperin liikkeeseenlaskua varten laaditussa Esitteessä annetut tiedot muuttuvat olennaisesti, Liikkeeseenlaskijalla on arvopaperimarkkinalain nojalla velvollisuus oikaista tai täydentää Esitettä arvopaperin tarjousaikana tai ennen arvopaperin tarjousajan alkamista Esitteessä olevan virheen, puutteen tai olennaisen uuden tiedon ilmitulon vuoksi. Jos Esitettä täydennetään tai oikaistaan arvopaperin tarjousaikana, on sijoittajilla, jotka ovat sitoutuneet merkitsemään tai ostamaan arvopapereita ennen Esitteen täydennyksen tai oikaisun julkistamista, oikeus peruuttaa päätöksensä vähintään kahden pankkipäivän kuluessa siitä, kun oikaisu tai täydennys on julkaistu. Peruuttamisoikeudesta tiedotetaan sijoittajille Liikkeeseenlaskijan internet-sivulla osoitteessa www.säästöpankki.fi/sijoitusobligaatio.

Nooa Säästöpankki laatii kunkin Esitteen ainoastaan siinä tarkoituksessa, että mahdolliset sijoittajat voivat harkita Nooa Säästöpankin tarjoamien arvopaperien merkitsemistä ja, että sijoittajilla olisi tasapuolisesti saatavilla olennaiset ja riittävät tiedot arvopapereista. Mikään Esitteessä ei muodosta Nooa Säästöpankin lupausta, vakuutusta tai takuuta tulevaisuudesta eikä Esitettä tule pitää tällaisena lupauksena, vakuutuksena tai takuuna. Tehdessään sijoituspäätöstä sijoittajien tulee nojautua omaan arvioonsa arvopaperien ehdoista sekä sijoituspäätöksen eduista ja siihen liittyvistä riskeistä. Ketään ei ole valtuutettu antamaan tarjottavista arvopapereista muita kuin Esitteeseen sisältyviä tietoja tai lausuntoja. Mikäli tällaisia tietoja tai lausuntoja annetaan, on otettava huomioon, että ne eivät ole Liikkeeseenlaskijan hyväksymiä.

Lukuun ottamatta velvollisuuksia ja vastuita, joita Liikkeeseenlaskijalle voi aiheutua Suomen lain tai jonkin muun sellaisen valtion pakottavan lainsäädännön perusteella, jossa vastuun poissulkeminen olisi laitonta, pätemätöntä tai täytännönpanokelvotonta, Liikkeeseenlaskija ei vastaa mistään väitteestä tai oletuksesta, joka on tehty tai jonka on oletettu tehdyn Esitteen perusteella tai Liikkeeseenlaskijan puolesta, liittyen Liikkeeseenlaskijaan tai Esitteen nojalla liikkeeseenlaskettuun arvopaperiin.

Tiettyjen valtioiden lainsäädäntö saattaa asettaa rajoituksia tämän Rekisteröintiasiakirjan levittämiseksi tai arvopaperin tarjoamiselle tai myymiseksi Esitteen nojalla. Rekisteröintiasiakirjaa tai Esitettä ei saa käyttää, levittää tai julkaista arvopaperien tarjoamiseksi missään maassa ja/tai sellaisten maiden kansalaisille sellaisissa maissa, joissa tällainen tarjoaminen olisi lainvastaista tai edellyttäisi muun kuin Suomen lain mukaisia toimia. Esitteen nojalla tarjottavia arvopapereita ei ole rekisteröity eikä niitä tulla rekisteröimään Suomen ulkopuolella, eikä niitä saa tarjota tai myydä Suomen ulkopuolella. Näin ollen Suomen ulkopuolella asuvat henkilöt eivät välttämättä saa ottaa vastaan tätä Esitettä tai merkitä tai muuten hankkia Esitteen nojalla liikkeeseenlaskettuja arvopapereita. Liikkeeseenlaskija edellyttää, että Rekisteröintiasiakirjan tai minkä tahansa Esitteen osan haltuunsa saavat henkilöt hankkivat asianmukaiset tiedot sanotuista rajoituksista ja noudattavat niitä. Rekisteröintiasiakirja ja/tai Esite ei muodosta tarjousta tai tarjouspyyntöä ostaa tai merkitä mitään arvopapereita sellaisessa valtiossa, jossa tarjous tai tarjouspyyntö olisi lainvastainen. Liikkeeseenlaskijalla, Yhteenliittymällä tai niiden edustajilla ei ole minkäänlaista oikeudellista vastuuta tällaisista rikkomuksista riippumatta siitä, ovatko tällaiset rajoitukset arvopaperiin sijoittamista harkitsevien tiedossa vai eivät.

SISÄLLYSLUETTELO

1. RISKITEKIJÄT	1
1.1. TOIMINTAYMPÄRISTÖÖN LIITTYVÄT RISKITEKIJÄT	1
TALOUDELLISEEN, YHTEISKUNNALLISEEN JA POLIITTISEEN KEHITYKSEEN LIITTYVÄT RISKIT	1
VALLITSEVA KILPAILUTILANNE	1
SYSTEEMIRISKI	2
SÄÄNTELYYN LIITTYVIÄ RISKEJÄ	2
ELVYTYS- JA KRIISINRATKAISUSÄÄNTELY	2
1.2. LIIKKEESEENLASKIJAN TOIMINTAAN LIITTYVÄT RISKITEKIJÄT	4
LUOTTO- JA VASTAPUOLIRISKIT	4
LIKVIDITEETTIRISKI	5
RAHOITUSTASEEN KORKORISKI	5
MARKKINARISKI	6
KIINTEISTÖRISKI	6
OPERATIIVISET RISKIT	6
OIKEUDELLISET RISKIT	7
JOHDANNAISSOPIMUKSIIN LIITTYVÄ RISKI	7
1.3. SÄÄNTELYYN JA SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄÄN LIITTYVÄT RISKITEKIJÄT	7
LUOTTO- JA VASTAPUOLIRISKIT	7
LIKVIDITEETTIRISKI	8
RAHOITUSTASEEN KORKORISKI	8
MARKKINARISKI	9
KIINTEISTÖRISKI	9
OPERATIIVINEN RISKI	9
OIKEUDELLISET RISKIT	9
JÄRJESTELMÄ- JA TIETOTURVARISKIT	9
LIIKETOIMINTARISKI	10
VAKAVARAISUUTEEN JA VARAINHANKINTAAN LIITTYVIÄ RISKEJÄ	10
JÄSENLUOTTOLAITOSTEN KESKINÄISEEN VASTUUSEEN LIITTYVIÄ RISKITEKIJÖITÄ	10
YHTEENLIITTYMÄN KOKOONPANOON MUUTOKSIIN LIITTYVIÄ RISKEJÄ	11
2. REKISTERÖINTIASIAKIRJAN TIETOJA KOSKEVA VAKUUTUS	12
2.1 VAKUUTUS REKISTERÖINTIASIAKIRJASSA ANNETUISTA TIEDOISTA	12
LIIKKEESEENLASKIJAN VAKUUTUS	12
SÄÄSTÖPANKKILIITTO OSK:N VAKUUTUS	12
TALOUDELLISET TIEDOT	12
2.2 NOOA SÄÄSTÖPANKIN HALLITUKSEN JÄSENET, TOIMITUSJOHTAJA, OIKEUDELLINEN NEUVONANTAJA JA TILINTARKASTAJAT	12
NOOA SÄÄSTÖPANKIN HALLITUKSEN JÄSENET	12
TOIMITUSJOHTAJA	12
NOOA SÄÄSTÖPANKIN HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN TYÖOSOITE	13
LIIKKEESEENLASKIJAN OIKEUDELLINEN NEUVONANTAJA	13
LIIKKEESEENLASKIJAN TILINTARKASTAJA	13
2.3 SÄÄSTÖPANKKILIITTO OSK:N HALLITUKSEN JÄSENET, TOIMITUSJOHTAJA JA TILINTARKASTAJAT	13
SÄÄSTÖPANKKILIITTO OSK:N HALLITUKSEN JÄSENET	13
TOIMITUSJOHTAJA	13
SÄÄSTÖPANKKILIITTO OSK:N HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN TYÖOSOITE	13
SÄÄSTÖPANKKILIITTO OSK:N TILINTARKASTAJA	13
3. TIETOJA LIIKKEESEENLASKIJASTA	15
3.1 LIIKKEESEENLASKIJAN TIEDOT	15
3.2 NOOA SÄÄSTÖPANKKI	15
3.3 NOOA SÄÄSTÖPANKIN HALLINTO	16
YHTIÖKOKOUS	16
HALLITUS, TOIMITUSJOHTAJA JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ	17
PALKITSEMISJÄRJESTELMÄT	17
3.4 NOOA SÄÄSTÖPANKIN TOIMIALA	18
3.5 PÄÄMARKKINAT	18
3.6 LIIKKEESEENLASKIJAN VAKAVARAISUUS	18
OMAT VARAT JA VAKAVARAISUUS	19
3.7 SÄÄSTÖPANKKIEN YHTEENLIITTYMÄ	19
4. TIETOJA SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄSTÄ JA SÄÄSTÖPANKKIEN YHTEENLIITTYMÄSTÄ	20
4.1 SÄÄSTÖPANKKILIITTO OSK:N TIEDOT	20
4.2 SÄÄSTÖPANKKILIITTO OSK	20
4.3 SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN HALLINTO	21

	SÄÄSTÖPANKKILIITTO OSK:N HALLINTONEUVOSTO	21
	SÄÄSTÖPANKKILIITTO OSK:N HALLITUS.....	22
	SÄÄSTÖPANKKILIITTO OSK:N TOIMITUSJOHTAJA JA VARATOIMITUSJOHTAJA.....	22
4.4	SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN JA YHTEENLIITTYMÄN RAKENNE	22
	YHTEENLIITTYMÄN OHJAUS JA VALVONTA	23
	YHTEENLIITTYMÄÄN LIITTYMINEN JA SIITÄ EROAMINEN.....	24
	SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TILINPÄÄTÖS JA TILINTARKASTUS	24
	KESKUSYHTEISÖN MAKSUVELVOLLISUUS JA JÄSENLUOTTOLAITOSTEN KESKINÄINEN VASTUU.....	24
	TALLETUSSUOJARAHASTON JA SIOITTAJIEN KORVAUSRAHASTON SUOJA	25
	LUOTTOKELPPOISUUSLUOKITUKSET.....	25
4.5	SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN PÄÄMARKKINAT.....	25
4.6	SÄÄSTÖPANKIT.....	26
4.7	SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN KESKEISET TUOTEYHTIÖT	27
4.8	YHTEENLIITTYMÄN VAKAVARISUUS.....	27
5.	NOOA SÄÄSTÖPANKIN TALOUDELLISET TIEDOT JA VIIMEAIKAISET TAPAHTUMAT	29
5.1	NOOA SÄÄSTÖPANKIN TULOSLASKELMAN JA TASEEN KESKEISET ERÄT	29
	LIIKKEESEENLASKIJAN TULOSLASKELMA.....	29
	LIIKKEESEENLASKIJAN TASE.....	29
5.2	MUUTOKSET NOOA SÄÄSTÖPANKIN TALOUDELLISESSA TAI LIIKETOIMINNALLISESSA ASEMASSA.....	30
5.3	VIIMEAIKAINEN KEHITYS JA TILINPÄÄTÖKSEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT	31
5.4	NOOA SÄÄSTÖPANKIN TULEVAISUUDENNÄKYMÄT.....	31
5.5	NOOA SÄÄSTÖPANKIN MERKITTÄVÄT SOPIMUKSET	31
5.6	NOOA SÄÄSTÖPANKIN OIKEUDENKÄYNNIT	32
6.	SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TALOUDELLISET TIEDOT JA VIIMEAIKAISET TAPAHTUMAT	33
6.1	SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TULOSLASKELMAN JA TASEEN KESKEISET ERÄT.....	33
	SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TULOSLASKELMA	33
	SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TASE	34
6.2	MUUTOKSET SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TALOUDELLISESSA TAI LIIKETOIMINNALLISESSA ASEMASSA.....	34
6.3	SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN VIIMEAIKAINEN KEHITYS JA TILINPÄÄTÖKSEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT	34
6.4	SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TULEVAISUUDENNÄKYMÄT	35
6.5	SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN MERKITTÄVÄT SOPIMUKSET	36
6.6	SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN OIKEUDENKÄYNNIT.....	36
7.	NÄHTÄVILLÄ OLEVAT JA VIITATUT ASIAKIRJAT	37

1. RISKITEKIJÄT

Mahdollisten sijoittajien tulisi tarkastella seuraavia riskitekijöitä huolellisesti muiden Esitteessä esitettyjen tietojen lisäksi.

Mikäli jokin tässä Rekisteröintiasiakirjassa tai muualla Esitteessä kuvatuista riskitekijöistä toteutuu, saattaa sillä olla haitallinen vaikutus Liikkeeseenlaskijan liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen, taloudelliseen asemaan ja/tai Liikkeeseenlaskijan kykyyn suoriutua maksuvelvoitteistaan. Tällöin sijoittaja voi menettää sijoittamansa pääoman sekä mahdollisen tuoton kokonaan tai osittain. Kuvaus riskitekijöistä perustuu Esitteen päivämääränä Liikkeeseenlaskijan ja Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen ja johdon tiedossa olleisiin ja arvioimiin seikkoihin, minkä vuoksi kuvaus ei ole välttämättä kattava.

Esitteessä kuvatut riskit ja epävarmuustekijät eivät ole ainoita Liikkeeseenlaskijan ja Yhteenliittymän toimintaan vaikuttavia tekijöitä. Muilla seikoilla ja epävarmuustekijöillä, joita ei tällä hetkellä tunneta tai joita ei pidetä olennaisina, voi olla olennainen haitallinen vaikutus Liikkeeseenlaskijan ja/tai Yhteenliittymän liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen, taloudelliseen asemaan ja/tai kykyyn suoriutua maksuvelvoitteistaan.

Riskitekijöiden esitysjärjestys ei kuvaa riskitekijöiden toteutumisen todennäköisyyttä tai keskinäistä tärkeysjärjestystä.

1.1. Toimintaympäristöön liittyvät riskitekijät

Taloudelliseen, yhteiskunnalliseen ja poliittiseen kehitykseen liittyvät riskit

Maailmanlaajuiset, alueelliset ja kansalliset taloudelliset olosuhteet vaikuttavat Liikkeeseenlaskijan ja Yhteenliittymän toimintaympäristöön. Keskeisiä toimintaympäristöön vaikuttavia ulkoisia tekijöitä ovat Suomessa vallitseva taloustilanne ja globaalit talouden näkymät, jotka voivat vaikuttaa rahoitusvarojen hintaan, korkotasojen vaihteluun ja markkinoilla vallitsevaan luottamukseen.

Vuoden 2015 aikana talouskasvu Euroopassa jatkui hitaana. Kehittyvien talouksien ja erityisesti Kiinan talouden hiipuminen vaikuttivat negatiivisesti myös Euroopan talousnäkyymiin. Euroalueen toteutunut inflaatio ja inflaatio-odotukset pysyivät koko vuoden alhaisella tasolla, mikä osaltaan lisäsi painetta Euroopan keskuspankin suuntaan. EKP lisäsi vuoden aikana rahapoliittista elvytystään ja pyrki luomaan edellytykset luotonannon ja reaalityalouden kasvulle euroalueella. Kasvunäkymien osalta vuonna 2015 oli havaittavissa eriytymistä Yhdysvaltojen ja muun maailman välillä. Yhdysvalloissa työmarkkinoiden positiivinen kehitys jatkui vuonna 2015 ja talouden kasvuvauhti antoi Yhdysvaltain keskuspankille mahdollisuuden nostaa ohjaukorkoaan. Euroopassa finanssikriisistä elpyminen on toteutunut huomattavasti hitaammin eikä Euroalueen talouskasvu ole vielä saavuttanut finanssikriisiä edeltävää tasoa. Lisäksi euroalueen maiden välillä on merkittäviä eroja.

Heikko suhdannekehitys Suomessa on vaikuttanut epäsuorasti yleisiin liiketoimintaolosuhteisiin sekä vähentänyt kuluttajien ja yritysten luottamusta talouteen. Lisäksi viime aikojen geopolittiset jännitteet (muun muassa Ukrainassa ja Lähi-idässä), Kiinan talouden epävarmuus ja Euroopan valtioiden velkakriiseistä aiheutunut taloudellinen kuohunta ovat joutaneet siihen, että talouden tulevaa kehitystä ja markkinaolosuhteita on vaikeata ennustaa. On olemassa myös riski siitä, että Euroopassa pitkään vallinneet talousvaikeudet voivat johtaa joidenkin Euroopan maiden eroamiseen euroalueesta, euroalueen hajoamiseen tai joidenkin valtioiden eroamiseen Euroopan Unionista. Talouteen liittyvien epävarmuustekijöiden seurakusena on mahdollista, että talous ajautuu taantumaan tai jopa lamaan Suomessa.

Yleisen taloustilanteen heikkeneminen, korkea työttömyysaste sekä taloudellinen epävarmuus voivat lisätä maksuhäiriöitä, luottotappioita ja arvonalentumisia ja voivat vaikuttaa negatiivisesti Liikkeeseenlaskijan ja/tai Yhteenliittymän tarjoamien lainojen ja tuotteiden kysyntään, mikä voi vaikuttaa negatiivisesti liiketoiminnan tulokseen ja nostaa Liikkeeseenlaskijan ja/tai Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten jälleenrahoituskustannuksia. Edellä kuvatuilla taloussuhdanne ja toimintaympäristön muutoksilla voi olla olennainen haitallinen vaikutus Liikkeeseenlaskijan ja/tai Yhteenliittymän liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan tai kykyyn suoriutua maksuvelvoitteistaan.

Vallitseva kilpailutilanne

Kilpailutilanne pankki ja rahoituspalveluiden markkinoilla, joilla Liikkeeseenlaskija toimii, on kireä. Liikkeeseenlaskija ja Yhteenliittymään kuuluvat Säästöpankit kilpailevat suomalaisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa. Osa kilpailijoista

on toiminut markkinoilla jo pitkään, mutta viime aikoina markkinoille on tullut myös joitakin uusia toimijoita. Vallitsevaa kilpailutilannetta ja toimintaympäristöä leimaa erityisesti historiallisen matala korkotaso, joka kiristää pankkien välistä kilpailutilannetta.

Markkinatoimijoiden kilpailukykyyn kannalta keskeisiä tekijöitä ovat markkinatoimijoiden luottoluokitus, taloudellinen asema ja vakavaraisuus, palvelun saavutettavuus, sekä maine, tuote- ja palveluvalikoima. Mikäli Liikkeeseenlaskija ja/tai Yhteenliittymä eivät kykene tarjoamaan riittävän kilpailukykyisiä palveluita ja tuotevalikoimaa, Liikkeeseenlaskija voi hävitä markkinaosuuksia tai kärsiä tappioita joillakin tai kaikilla liiketoiminta-alueillaan. Liikkeeseenlaskijan kannattavuus voi myös heiketä sen vuoksi, että kireä kilpailutilanne asettaa hintapaineita pankin tuote- ja palveluvalikoimalle. Mikäli Liikkeeseenlaskija ja/tai Yhteenliittymä ei pysty vastaamaan valitsevaan kilpailutilanteeseen, sillä voi olla olennainen haitallinen vaikutus Liikkeeseenlaskijan ja/tai Yhteenliittymän liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan tai kykyyn vastata maksuvelvoitteistaan.

Systeemiriski

Kotimainen ja ulkomainen rahoitusjärjestelmä ja pääomamarkkinat ovat tiiviisti kytköksissä toisiinsa. Näin ollen maksu-häiriöt, taloudelliset vaikeudet, asiakkaiden pako tai muu taloudellinen ahdinko kotimaisissa tai ulkomaisissa pankeissa tai muissa rahoitusalan yrityksissä voivat johtaa likviditeettiongelmiin muissa pankki- ja rahoitusalan yrityksissä. Mikäli yksi pankki- ja rahoituspalveluja tarjoava yritys joutuu ongelmiin, voi tällä olla seurannaisvaikutuksia muille pankki- ja rahoitusalan yrityksille esimerkiksi luotonannon, arvopaperikaupankäynnin, selvityksen ja muiden rahoituspalveluja tarjoavien yritysten välisten yhteyksien kautta. Edellä kuvatun systeemiriskin toteutuminen voi aiheuttaa Liikkeeseenlaskijalle ja/tai Yhteenliittymälle luottotappioita tai tarpeita tehdä arvonalentumiskirjauksia tai heikentää kykyä hankkia rahoitusta, millä voi olla olennainen haitallinen vaikutus Liikkeeseenlaskijan ja/tai Yhteenliittymän liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen, taloudelliseen asemaan ja/tai kykyyn suoriutua maksuvelvoitteistaan.

Säätelyyn liittyviä riskejä

Säästöpankkiryhmä, johon Nooa Säästöpankki kuuluu, toimii voimakkaasti säännellyillä toimialoilla, ja sen toimintaa koskee laaja valvonta- ja säätelyjärjestelmä (mukaan lukien erityisesti säätely Suomessa ja Euroopan unionissa). Tiedetyt päätökset edellyttävät myös viranomaisten etukäteen antamaa hyväksyntää tai viranomaisille tehtyä ilmoitusta. Säästöpankkiryhmän ja sen yksittäisten yhteisöjen on täytettävä muun muassa vähimmäispääomaa ja vakavaraisuutta, vakavaraisuuden hallintaa, taloudellisten tietojen ja aseman raportointia ja vastuuta sekä voitonjakoa koskevan säätelyn sekä Yhteenliittymää koskevien säännösten vaatimukset.

Finanssisektorin säätelyyn on tehty muun muassa ja tullaan tekemään merkittäviä muutoksia Suomessa, Euroopan unionissa ja muutoin kansainvälisesti, liittyen finanssialan EU-valvontarakenteiden muutoksiin. Lisäksi kansainvälisiin IFRS-tilinpäätösstandardeihin kohdistuu lähivuosina finanssialaa koskevia merkittäviä uudistuksia.

Uudistusten tai niiden voimaan saattamisen vaikutuksista ei ole vielä kaikilta osin tietoa. Tulevan säätelyn sisältöön ja aikatauluihin liittyvän epävarmuuden vuoksi ei ole mahdollista ennustaa tulevan säätelyn kaikkia mahdollisia vaikutuksia.

Muutoksia, jotka voisivat vaikuttaa Säästöpankkiryhmään ja Liikkeeseenlaskijaan, ovat muun muassa:

- muutokset rahataloudessa ja korkotasossa sekä keskuspankkien ja säätelyviranomaisten menettelytavoissa;
- yleiset muutokset hallituksen noudattamassa tai säätelyä koskevassa politiikassa, mikä voi merkittävästi vaikuttaa sijoittajien päätöksiin markkinoilla, joilla Säästöpankkiryhmä toimii;
- kilpailu- ja hintaympäristöä koskevat muutokset; ja
- tilinpäätösympäristöä koskevat muutokset.

Säätelyn muutokset ja niiden soveltamiseen liittyvät tulokset saattavat vaikuttaa olennaisesti Säästöpankkiryhmän tai siihen kuuluvan yhteisön, kuten Liikkeeseenlaskijan, liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Elvytys- ja kriisinratkaisusäätely

Euroopan laajuinen luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehys perustuu direktiiviin 2014/59/EU. Kriisinratkaisudirektiivi tuli voimaan 2.7.2014, ja jäsenmailla oli vuoden 2014 loppuun saakka aikaa hyväksyä ja julkaista sen edellyttämät lait ja määräykset. Kriisinratkaisudirektiiviä täydentää asetus euroalueen merkittävimpi-

en rahoituslaitosten kriisinratkaisusta (806/2014). Kriisinratkaisuasetus luo pohjan unionin yhteiselle kriisinratkaisumekanismille, ja se on sellaisenaan sovellettavaa lainsäädäntöä unionin jäsenmaissa.

Suomessa direktiivin täytäntöönpaneva lainsäädäntö ja asetuksen vaatimat lainmuutokset tulivat voimaan 1.1.2015. Suomessa kriisinratkaisudirektiivi pantiin valtaosin täytäntöön kahdella uudella säädöksellä. Ne ovat laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta (1194/2014) ja laki rahoitusvakausviranomaisesta (1195/2014). Jälkimmäisellä lailla perustettiin uusi kansallinen kriisinratkaisuviranomainen, Rahoitusvakausvirasto, jolla on vastinpari kaikissa unionin jäsenvaltioissa. Rahoitusvakausvirasto on uusi itsenäinen virasto, joka Suomen kansallisena kriisinratkaisuviranomaisena vastaa luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisun suunnittelusta sekä päätöksenteosta taloudellisiin vaikeuksiin joutuneiden laitosten toiminnan uudelleen järjestelemiseksi. Rahoitusvakausvirasto toimii osana EU:n yhteistä kriisinratkaisumekanismia. Virasto osallistuu EU:n kriisinratkaisuneuvoston (Single Resolution Board, "SRB") työhön ja tekee tiivistä yhteistyötä SRB:n kanssa kriisinratkaisua koskevista asioista. Rahoitusvakausvirasto käynnisti toimintansa kesällä 2015.

Yhteenliittymä on laatinut elvytysuunnitelman, jonka avulla toiminnan jatkuvuus voidaan turvata myös rahoitusvaikeuksissa. Suunnitelmassa esitetään eri toimintavaihtoehtot, joilla pankin taloudelliset toimintaedellytykset palautetaan. Yhteenliittymässä elvytysuunnitelma tehdään yhteenliittymätasolla. Suunnitelma on päivitettävä vuosittain, ja se on toimitettava Finanssivalvonnalle tarkastettavaksi.

Luottolaitos on ensisijaisesti velvollinen toimimaan elvytysuunnitelmassa esitetyllä tavalla. Finanssivalvonta voi velvoittaa luottolaitoksen toimenpiteisiin, jos luottolaitos ei ryhdy omatoimisesti elvytysuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin. Uuden lainsäädännön myötä Finanssivalvonta saa ennakkollista toimivaltaa, jonka turvin se voi puuttua rahoituslaitosten toimintaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jos se epäilee ongelmia. Varhainen puuttuminen on mahdollista, jos Finanssivalvonnalla on painavia syitä olettaa, että rahoituslaitos ei todennäköisesti pysty täyttämään toimilupansa edellytyksiä, suoriutumaan velvoitteistaan tai noudattamaan vakavaraisuussäätelyä seuraavien kahdentoista kuukauden aikana. Finanssivalvonta voi silloin esimerkiksi velvoittaa rahoituslaitoksen johdon toteuttamaan elvytysuunnitelman mukaisia toimenpiteitä, velvoittaa kutsumaan koolle yhtiökokouksen kriisinratkaisupäätöksiä varten, erottaa rahoituslaitoksen johtajat ja velvoittaa muuttamaan rahoituslaitoksen oikeudellista tai rahoituksellista rakennetta.

Rahoitusvakausvirastolla on kriisinratkaisulain nojalla velvollisuus laatia rahoituslaitoksille kriisinratkaisusuunnitelmat. Kriisinratkaisusuunnitelman on oltava valmis toteutettavaksi, jos rahoituslaitos joutuu kriisihallintoon. Kriisinratkaisulaki antaa Rahoitusvakausvirastolle kriisinratkaisudirektiivin mukaiset valtuudet ja välineet. Virastolla on oikeus asettaa rahoituslaitos kriisihallintoon, jos se arvioi, että laitos ei pysty tai ei todennäköisesti pysty jatkamaan toimintaansa eikä ole odotettavissa, että ongelma ratkeaisi yksityisillä toimenpiteillä kohtuullisessa ajassa. Lisäksi kriisihallintoon asettamisen edellytyksenä on, että kriisihallinto on tarpeen tärkeän yleisen edun turvaamiseksi. Luottolaitoksella on jatkuvasti oltava laitoskohtaisesti ja konsolidoidulla tasolla omia varoja ja alentamiskelpoisia velkoja yhteensä vähintään Rahoitusvakausviraston määrittämä määrä (ns. MREL-vaatimus). Päätös omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärästä tehdään osana kriisinratkaisusuunnitelman laadintaa.

Tilanteessa, jossa rahoituslaitos on asetettu kriisihallintoon, Rahoitusvakausvirasto voi rahoituslaitoksen toiminnan turvaamiseksi päättää, että laitoksen tappiot katetaan osakepääoman arvoa alentamalla tai osakkeita mitätöimällä. Lisäksi Rahoitusvakausvirastolla on käytettävissä erilaisia laissa määriteltyjä kriisinratkaisuvälineitä. Kriisihallintoon asetetun rahoituslaitoksen velkakirjojen arvoa voidaan alentaa tai muuntaa velka omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi (ns. *bail-in*). Lisäksi Rahoitusvakausvirasto voi päättää laitoksen liiketoiminnan luovuttamisesta taikka väliaikaisen laitoksen tai omaisuudenhoito-yhtiön perustamisesta. Velkojen arvonalentamiseen liittyen on huomattava, että velkojen arvonalentaminen ei voi kriisinratkaisulain mukaan kohdistua (i) tiettyihin talletuksiin (ii) vakuudellisiin velkoihin, jos vakuuden käypä arvo kattaa velan määrän, (iii) velkaan, joka perustuu työsuhteeseen, (iv) laitoksen tai yrityksen toiminnassaan tarvitsemien hyödykkeiden ja palvelujen ostovelkaan, (v) alkuperäiseltä kestoaltaan enintään seitsemän päivän pituiseen velkaan laitokselle, joka ei kuulu laitoksen kanssa samaan ryhmään, (vi) tiettyihin arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmien maksujen tai arvopaperien selvityksestä johtuvaan velkaan tai (vii) virastolain mukaiseen talletussuoja-maksuun.

Osa varhaista puuttumista ja kriisihallintoa ovat suojatoimet, joita Rahoitusvakausvirasto voi käyttää kriisiin joutuneen pankin tai sijoituspalveluyrityksen sopimuskumppaneita kohtaan. Sopimuskumppanit eivät ensinnäkään voi vedota maksuhäiriöön varhaisen puuttumisen tai kriisinratkaisutoimien perusteella, jos kriisiyhtiö pystyy yhä hoitamaan velvoitteensa. Kriisinratkaisun aikana Rahoitusvakausvirasto voi keskeyttää laitoksen maksut ja velvoitteiden suorituksen tilapäisesti aina seuraavan pankkipäivän loppuun saakka. Virastolla on myös valtuudet rajoittaa vakuusvelkojen oikeutta panna

täytäntöön vakuuksia, jotka on asetettu yhtiön varoista. Lisäksi virasto voi lykätä tilapäisesti laitoksen sopimuskomppaneiden oikeutta irtisanoa tai purkaa sopimus, jotta kriisi voidaan ratkaista tehokkaasti.

Lain talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä (1509/2001) nojalla viranomaisella voi keskeyttää talletuspankin toiminnan jopa kuukaudeksi, jos on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen vahingoittaisi vakavasti rahoitusmarkkinoiden vakautta, maksujärjestelmien häiriötöntä toimintaa tai velkojien etua. Uuden lainsäädännön myötä valtuudet toiminnan keskeyttämiseen siirtyvät Rahoitusvakuusvirastolle. Kriisinratkaisumenettelyn aikana pankin toimintaa ei voi keskeyttää. Menettelyn aikana laitosta tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvia yhtiöitä ei myöskään voi asettaa konkurssiin tai selvitystilaan, ellei Rahoitusvakuusvirasto itse päättää lopettaa kriisinratkaisua ja käynnistää maksukyvyttömyysmenettelyä.

Elvytys- ja kriisinratkaisulait luovat Suomeen ja Euroopan unioniin monikerroksisen ja monisyisen sääntelyjärjestelmän.

Yhteinen kriisinratkaisurahasto (Single Resolution Fund) aloitti toimintansa vuoden 2016 alussa. Luottolaitosten maksamat vakuusmaksut siirretään kansallisesta kriisinratkaisurahastosta yhteiseen rahastoon, jonka tavoitetaso on 1 prosentti pankkiunionin korvattavia talletuksia vastaava määrä eli nykytiedoin arviolta noin 55 miljardia euroa. Tavoitteena on saavuttaa tämä taso vuoden 2023 loppuun mennessä.

Sääntelyn muutokset ja niiden soveltamiseen liittyvät tulokset saattavat vaikuttaa olennaisesti Säästöpankki-ryhmän tai siihen kuuluvan yhteisön, kuten Liikkeeseenlaskijan, liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

1.2. Liikkeeseenlaskijan toimintaan liittyvät riskitekijät

Liikkeeseenlaskijan toiminnan merkittävimpiä riskejä ovat luotto- ja vastapuoliriskit, likviditeettiriski, rahoitustaseen korkoriski, markkinariski, kiinteistöriski, operatiiviset riskit, oikeudelliset riskit, johdannaissopimukseen liittyvä riski sekä jäsenluottolaitosten keskinäiseen vastuuseen liittyvät riskit.

Luotto- ja vastapuoliriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaissopimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä sekä takauksista.

Pankin hallitus ohjaa pankin luottoriskien hallintaa, siinä käytettäviä menetelmiä sekä niiden valvontaa ja raportointia vahvistamallaan luottoriskistrategialla. Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastuista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Liikkeeseenlaskijan hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Liikkeeseenlaskijan keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat sekä pienyrittäjät. Pankin varainhankinnasta pääosa on myönnetty asuntoluottoina pankin asiakkaille. Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 92,2 % (2014: 92,0 %) ja muiden 7,8 % (2014: 8,0 %). Valtaosa pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Liikkeeseenlaskijan hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin luottoryhmälle ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Sääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Liikkeeseenlaskijan hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää. Asuntovakuutta pidetään turvaavana vakuutena enintään 70 %:iin asti vakuuden käyvästä arvosta.

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastuista ja

järjestämättömistä luotoista. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoitain ja luottokelpoisuusluokittain.

Liikkeeseenlaskijalla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät 10 prosenttia pankin omista varoista. Liikkeeseenlaskijan luottokantaan sisältyvät riskit ovat osana vakavaraisuuden hallintaprosessia tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulostasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan Liikkeeseenlaskijan kykyä vastata sitoumuksistaan. Likviditeettiriski voi aiheutua sisään tulevien ja ulos menevien kassavirtojen hallitsemattomuudesta ja/tai ennakoimattomuudesta. Likviditeettiriskiksi voidaan määritellä myös tarvittavan jälleerahoituksen kustannusten hallitsematon nousu. Likviditeettiriski voidaan tarkemmin jakaa lyhyen aikavälin maksuvalmiusriskiin ja pitkän aikavälin rahoitusriskiin. Liikkeeseenlaskijan liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitransformaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminnan perustana on pankin asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan kohdeasiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Liikkeeseenlaskijan hallituksella on kokonaisvastuu likviditeettiriskistrategiasta, riskinotto-tason linjauksesta ja likviditeettiriskin hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät likviditeettiriskin tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Liikkeeseenlaskijan hallitus hyväksyy likviditeettistrategian ja muun ohjeistuksen sekä asettaa likviditeettiriskin seurannalle limiitit ja muut seurantarajat.

Liikkeeseenlaskija hankkii tarvitsemansa jälleerahoituksen pääosin talletuksina omalta toimialueeltaan. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleerahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 22 700 tallettaja-asiakkaalle. Liikkeeseenlaskijan tavoitteena on pidentää jälleerahoituksensa maturiteettia ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa.

Liikkeeseenlaskija sijoittaa varainhankinnastaan enintään hallituksen vahvistaman määrän luotonantoon ja pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat pääosin jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin ja lyhytaikaisiin talletuksiin muihin rahalaitoksiin. Osana Säästöpankkien indeksilainayhteistyötä, Liikkeeseenlaskija tekee määrältään myyjiä indeksilainoja vastaavia sijoituksia Yhteenliittymän muihin Säästöpankkeihin.

Rahoitustaseen korkoriski

Rahoitustaseen korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutusta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tutoriski). Korkoriski voidaan edelleen jakaa seuraaviin riskilajeihin:

- korkokäyräriski, joka syntyy korkokäyrän muutosten vaikutuksena varojen ja velkojen tulevaisuuden kassavirtojen nykyarvoon;
- uudelleenhinnoitteluriski, joka syntyy kiinteäkorkoisten erien osalta maturiteettien eriaikaisuudesta ja vaihtuvakorkoisten erien osalta varojen ja velkojen eriaikaisesta uudelleenhinnoittelusta;
- korkoperusteriski, joka syntyy varojen ja velkojen erilaisista korkoperusteista; ja
- optionaalisuusriski, joka syntyy itsenäisistä ja kytketyistä optioista, joissa päätös toteutuksesta voi riippua koroista. Tällaisia ovat mm. joukkovelkakirjoissa kytketyt osto- tai myyntioptiot sekä oikeus lainan takaisinmaksuun tai talletuksen nostoon ennakkoisesti ilman korvausta.

Korkoriskiä syntyy liikkeeseenlaskijan rahoitustaseista, jotka koostuvat anto- ja otolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleerahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista. Liikkeeseenlaskijan kaupankäyntivarastot ovat vakavaraisuusasetuksessa määriteltyjä ns. pieniä kaupankäyntivarastoja, joiden korkoriskipositiot ovat vähäisiä.

Korkoriskiä voidaan hallita muokkaamalla tuote- ja taserakennetta, suunnittelemalla sijoitusten ja liikkeeseenlaskujen korkosidonnaisuutta ja maturiteettia sekä tekemällä suojaavia korkojohdannaisia.

Liikkeeseenlaskija käyttää aktiivisesti korkokatteen suojaamisessa korkojohdannaisia: korko-optioita ja koronvaihtosopimuksia. Liikkeeseenlaskijan korkoriskiä mitataan kuukausittain sekä korkokatteen että taseen nykyarvon muutoksen kautta. Liikkeeseenlaskija käyttää korkoriskin mittaamisessa taseanalyysia, joka mittaa termiinikorkojen yhden ja kahden prosenttiyksikön muutosten vaikutusta tulevien 1–60 kk:n korkokatteen ennustukseen. Ennuste lasketaan raportointihetkellä markkinoilta saatavilla termiinikoroilla seuraaville viidelle vuodelle. Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi edellä mainittujen korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Pankin korkoriski oli 31.12.2015 +/-1,8/1,8 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön ver-

ran. Kahden prosenttiyksikön muutoksella pankin korkoriski olisi vastaavasti – 2,8/2,8 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

Markkinariski

Markkinariskillä tarkoitetaan korkojen ja markkinahintojen muutosten vaikutusta liikkeeseenlaskijan tulokseen ja omiin varoihin. Markkinariskejä syntyy liikkeeseenlaskijan rahoitustaseista, joka koostuu anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitus- ja likvideettisalkuista. Liikkeeseenlaskijan liiketoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti. Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojaustarkoitukseen.

Kaupankäyntitoiminnassa korkojen muutos aiheuttaa markkinariskin toteutumisen arvopapereiden markkina-arvon muutoksena. Osakeriskillä tarkoitetaan mm. julkisesti noteerattavien osakkeiden ja rahasto-osuuksien kurssimuutosten aiheuttamaa tulosvaikutusta. Pankin tavoitteena arvopaperisijoituksissa on hankkia tuotto-riskisuhteeltaan kilpailukykyinen tuotto sijoitetulle pääomalle.

Sijoitus- ja likvideettisalkun markkinariski muodostuu sijoituskohteen hinta-, korko- ja valuutta-riskistä. Osakekurskien, korkojen ja valuuttojen muutokset vaikuttavat sijoitussalkun omistusten arvoon ja sitä kautta tuottoon. Sijoitussalkun markkinariskiä mitataan ja seurataan omaisuus-luokittain, vastapuolittain ja sektoreittain. Hallitukselle ja riskivaliokunnalle raportoidaan säännöllisesti sijoitussalkun position kehitys ja suurimmat vastapuolet. Liikkeeseenlaskija sijoittaa arvopapereihin vain siten, että kurssimuutosten tulosvaikutus ei vaaranna Liikkeeseenlaskijan vakavaraisuutta tai kannattavuutta.

Tilinpäätöshetkellä Liikkeeseenlaskijan tulokseen sisältyi arvopapereista kirjattuja realisoitumattomia arvomuutoksia nettomäärältään -556 tuhatta euroa (2014: 34). Lisäksi realisoitumattomia arvomuutoksia sisältyy käyvän arvon rahastoon, määrältään 274 tuhatta euroa (2014: 1 332), josta rahavirran suojauksessa käytettävien johdannaisten arvomuutos oli 0 tuhatta euroa ja myytävissä olevien rahoitusvarojen arvomuutos 274 tuhatta euroa (2014: 1 332). Arvopapereiden realisoitumattomista arvomuutoksista aiheutuva vaikutus pankin omiin varoihin oli -283 tuhatta euroa (2014: 1 367), mikä on 0,6 % (2014: 3,4 %) pankin omista varoista tilikauden päättyessä. Pankilla ei ole arvopapereihin liittyvää koko toiminnan selvitysriskistä aiheutuvaa vähimmäisvakavaraisuusvaatimusta.

Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti arvopaperisalkun sisältö omaisuusluokittain ja vastapuolittain sekä sijoitussalkun tuotto- ja riskikehitys. Arvopaperisalkkuun sisältyvää markkinariskiä arvioidaan suhteessa vahvistettuun riskilimiittiin, pankin tulokseen ja omiin varoihin. Sijoitusten hajauttamisella vähennetään yksittäisistä sijoituksista aiheutuvaa keskittyneisyysriskiä. Pankilla ei ole sijoituskokonaisuuksia, joissa sijoitusten ja saamisten määrä ylittäisivät luottolaitoslain asettaman ylärajan 25 % pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit). Sijoitustoiminnassa ei oteta suoraa valuuttariskiä, mutta sitä sisältyy vähäisissä määrin joihinkin rahastoihin.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu pankin ydinliiketoimintaan. Pankin kaikki toimitilat on vuokrattu. Jäljellä olevat vuokra-ajat vaihtelevat noin yhdestä kuuteen vuoteen.

Operatiiviset riskit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Liikkeeseenlaskijan liiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevia lain säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssialan Keskusliitossa vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä sekä operatiivisten riskien hallinnan periaatteita ja järjestämistä samoin kuin muita ryhmän sisäisiä ohjeita.

Liikkeeseenlaskijalla hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliiketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinottotason linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan. Operatiivisten riskien tunnistamisen kautta määritellään valvonta ja kontrollit. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Lisäksi Liikkeeseenlaskija on varautunut jatkuvuussuunnitelmalla toiminnan merkittäviin häiriöihin.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömistä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomaismääräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvausvelvollisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyn liikearvon riskiä. Pankkitoiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakiomuotoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Johdannaissopimukseen liittyvä riski

Liikkeeseenlaskija suojaa talletussalkkuaan sekä liikkeeseen laskemiaan velkakirjoja käyvän arvon muutoksia vastaan korkojohdannaisilla ja optiorakenteilla. Liikkeeseenlaskija soveltaa johdannaisiin suojauslaskentaa koskevia määräyksiä ja seuraa säännöllisesti suojausten tehokkuutta. Liikkeeseenlaskija ei kuitenkaan pysty takaamaan, että se pystyisi arvioimaan johdannaissopimusten yhteydessä syntyvän riskin kokonaisuudessaan. Tämä voi johtaa siihen, että liikkeeseenlaskijan johdannaissopimukseen perustuva suojautuminen on riittämätön.

1.3. Sääntelyyn ja Säästöpankkiryhmään liittyvät riskitekijät

Säästöpankkiryhmä harjoittaa vähittäispankki-, keskuspankki-, sijoitus- ja henkivakuutus toimintaa sekä kiinteistövälitystä. Merkittävimmät Säästöpankkiryhmän toimintaan liittyvät riskit ovat luotto- ja vastapuoliriskit, likviditeettiriski, rahoitustaseen korkoriski, markkinariski, kiinteistöriski, operatiiviset riskit ja erilaiset liiketoimintariskit.

Luotto- ja vastapuoliriskit

Säästöpankkiryhmän pankkitoiminnan merkittävin riski on luottoriski. Luottoriskin hallinnalla ja valvonnalla on suuri merkitys varmistettaessa pääomien riittävyyttä suhteessa liiketoiminnan riskeihin ja riskien toteutumisen aiheuttamiin tappioihin.

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaissopimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä ja takauksista.

Säästöpankkiryhmässä pankkitoiminnan keskeiset asiakasryhmät ovat henkilöasiakkaat, yritysasiakkaat sekä maatalayrittäjät ja muut pienyritykset. Pankkitoiminnan varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina Säästöpankkien asiakkaille.

Säästöpankkiryhmän pankkitoiminnan luottokanta oli vuoden 2015 lopussa 6 232 miljoonaa euroa (2014: 5 649 miljoonaa euroa) ja kasvoi 583 miljoonalla eurolla vuoden 2014 lopun tilanteesta. Taseessa olevista luotoista henkilöasiakkaiden osuus oli 2015 lopussa 74 % (2014: 71 %), yritysasiakkaiden osuus oli 18 % (2014: 19 %) ja maatalousyrittäjien ja muiden osuus oli 9 % (2014: 10 %).

Asuntolainakanta oli vuoden 2015 lopussa 4 138 miljoonaa euroa (2014: 3 689 miljoonaa euroa). Asuntolainakannan kasvu oli yhteensä 12,2 % vuoden aikana.

Luotonannon riskikeskittymiä syntyy tai voi syntyä esimerkiksi silloin, kun luottosalkku sisältää suuria määriä luottoja ja muita vastuita seuraaville tahoille:

- yksittäiselle vastapuolelle;
- ryhmille, jotka muodostuvat yksittäisistä vastapuolista ja niihin sidoksissa olevista yhteisöistä;
- tietyille toimialoille;
- tiettyjä vakuuksia vastaan;
- joiden maturiteetti on sama; tai
- joissa tuote/instrumentti on sama.

Yhteenliittymän tai yksittäisen Säästöpankin yhdelle asiakkaalle ja/tai asiakaskokonaisuudelle, myöntämien luottojen kokonaismäärä ei saa ylittää luottolaitoslaissa, muissa säädöksissä tai Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen antamissa määräyksissä ja ohjeissa vahvistettuja enimmäismääriä. Yksittäisten vastapuolien aiheuttamia keskittymäriskejä on säännelty limiiteillä ja enimmäisasiakasvastuuta koskevilla toimintaohjeilla sekä yhteenliittymä että yksittäisellä jäsenluottolaitostasolla.

Yksityisasiakkaiden rahoittaminen tehdään suoraan Säästöpankkien taseista pois lukien Visa-luototus, joka tapahtuu Säästöpankkien Keskuspankin kautta. Korttien liikkeeseenlasku ja luottokortteihin liittyvä luottokanta siirtyi Säästöpankkien Keskuspankille marraskuun lopussa 2015 ja Säästöpankkien Keskuspankki on myöntänyt Säästöpankkiryhmän Visa-maksukortit joulukuun alusta alkaen.

Yhteenliittymän suurimmat vastapuolet ovat Aktia Pankki ja Aktia Hypoteekkipankki. Vastuut liittyvät pitkä-aikaiseen kumppanuuteen ja yhteistyöhön yhtiöiden kanssa ja vastuumäärät purkautuvat tulevina vuosina sopimusten eräntymisen ja lokakuussa 2015 tehdyn sopimuksen myötä. Sopimuksessa Säästöpankit sopivat Aktia Hypoteekkipankin vähemmistöosuutensa myymisestä Aktia Pankille ja Aktia Hypoteekkipankin sulauttamisesta Aktia Pankkiin vuoden 2016 tilinpäätöksen valmistuttua. Säästöpankkien lainakantaa tullaan siirtämään lainakannan takaisinostoilla Säästöpankkeihin.

Paikallisessa pankkitoiminnassa altistutaan tietyille keskittymäriskeille. Yksittäisten vastapuolien aiheuttamia keskittymäriskejä yritysluotokannalle hallinnoidaan yhteenliittymätasolla luottosalkun toimialajakauman seurannassa ja valvonnassa käytettävien riskilimiittien ja seurantarajojen avulla.

Ongelmasaamia ja viivästyneitä maksuja seurataan säännöllisesti sekä jäsenluottolaitosten että Yhteenliittymän tasolla. Yhteenliittymän järjestämättömät saamiset pysyivät edellisen vuoden tasolla ja olivat noin 0,94 % (2014: 0,95 %) luotokannasta. Yksityisasiakkaiden osuus järjestämättömistä saamisista oli 0,62 % (2014: 0,67 %) koko luotokannasta. Eräntyneet saamiset (30 - 90 päivää) olivat vuoden 2015 lopussa 63,3 miljoonaa euroa (2014: 65,5 miljoonaa euroa).

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan Säästöpankkiryhmässä Yhteenliittymän ja sen yksittäisen jäsenluottolaitoksen kykyä vastata sitoumuksistaan. Likviditeettiriski voi aiheutua sisään tulevien ja ulos menevien kassavirtojen hallitsemattomuudesta ja/tai ennakoimattomuudesta. Likviditeettiriskiksi voidaan määritellä myös tarvittavan jälleenrahoituksen kustannusten hallitsematon nousu.

Likviditeettiriski voidaan tarkemmin jakaa lyhyen aikavälin maksuvalmiusriskiin ja pitkän aikavälin rahoitusriskiin.

Yhteenliittymän liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa, johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitransformaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminnan perustana ovat Säästöpankkien asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan Säästöpankkien kohdeasiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Yhteenliittymällä oli 31.12.2015 LCR (Liquidity Coverage Ratio) –kelpoisia (ennen arvoneikkauksia) likvidejä varoja 745 miljoonaa euroa (31.12.2014: 710 miljoonaa euroa), joista 67 % (31.12.2014: 75 %) oli käteistä ja keskuspankkisaatavia, 21 % (31.12.2014: 16 %) valtioiden ja kansainvälisten yhteisöiden liikkeeseen laskemia tason 1 arvopapereita ja 11 % (31.12.2014: 9 %) muita likvidejä varoja. Yhteenliittymän LCR-tunnusluku 31.12.2015 oli 128 % (31.12.2014: 141 %).

Rahoitustaseen korkoriski

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloarvon kautta. Yhteenliittymässä pankkitoiminnan liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski. Korkoriskiä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista. Jäsenluottolaitosten kaupankäyntivarastot ovat vakaaraisuusasetuksessa määriteltyjä ns. pieniä kaupankäyntivarastoja, joiden korkoriskipositiot ovat vähäisiä.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutusta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tuloarvoriski). Korkoriski voidaan edelleen jakaa seuraaviin riskilajeihin:

- korkokäyräriski, joka syntyy korkokäyrän muutosten vaikutuksena varojen ja velkojen tulevaisuuden kassavirtojen nykyarvoon
- uudelleenhinnoitteluriski, joka syntyy kiinteäkorkoisten erien osalta maturiteettien eriaikaisuudesta ja vaihtuvakorkoisten erien osalta varojen ja velkojen eriaikaisuudesta uudelleenhinnoittelusta
- korkoperusteriski, joka syntyy varojen ja velkojen erilaisista korkoperusteista
- optionaalisuusriski, joka syntyy itsenäisistä ja kytketyistä optioista, joissa päätös toteutuksesta voi riippua koroista. Tällaisia ovat mm. joukkovelkakirjoissa kytketyt osto- tai myyntioptiot sekä oikeus lainan takaisinmaksuun tai talletuksen nostoon ennenaikaisesti ilman korvausta.

Korkoriskien hallinnan tavoitteena on Yhteenliittymän korkokatteen ja nykyarvon vakauttaminen tasolle, jossa Yhteenliittymän liiketoiminta on kannattavaa, sekä niiden vaihtelun rajoittaminen siten, että Yhteenliittymän vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaissakaan korkoympäristön muutoksissa. Yhteenliittymän riskinottohalukkuus korkoriskin osalta kuvataan Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen asettamilla korkoriskilimiteillä.

Markkinariski

Pankkitoiminnan markkinariskejä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, joka koostuu anto- ja otto-lainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista.

Markkinariskillä tarkoitetaan yleisesti markkinahintojen muutoksen aiheuttamaa vaikutusta rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvoon. Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tulosriskin kautta. Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan periaatteet on kuvattu alla kohdassa rahoitustaseen korkoriski.

Säästöpankkien pankkitoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupan-käynti (ns. trading -toiminta). Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojaustarkoitukseen. Jäsenluottolaitoksella voi olla EU:n vakavaraisuusasetuksen 94 artiklassa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto. Määritelmän mukaisesti luottolaitoksen taseeriin ja taseen ulkopuolisiin eriin sisältyvään kaupankäyntivarastoon liittyvän liiketoiminnan on yleensä oltava alle 5 %:ia suhteessa luottolaitoksen kokonaisvaroihin ja määrältään alle 15 miljoonaa euroa sekä sen määrän on oltava aina enintään 6 % suhteessa luottolaitoksen kokonaisvaroihin ja määrältään enintään 20 miljoonaa euroa. Pienen kaupankäyntivaraston rajaa seurataan säännöllisesti.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu pankkitoiminnan ydinliiketoimintaan. Liiketoimintastrategiansa mukaisesti Yhteenliittymään kuuluvat pankit ovat pienentäneet kiinteistösijoituksiin sitoutuneita pääomia. Pankkien kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla. Pankkien sijoituskiinteistöomaisuus on arvostettu tilinpäätöksessä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuun.

Operatiivinen riski

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Myös luotto- ja kaupankäyntiprosessien eri vaiheisiin sisältyy sekä operatiivisia riskejä että luotto-, likviditeetti- ja markkinariskejä.

Säästöpankkiliitto osk:n hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliiketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinotto-tason linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömistä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomais määräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvausvelvollisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyt liikearvon riskiä. Pankki-, varainhoito- ja henkivakuutus toiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakioehtoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Säännösten noudattamisesta ja koordinoinnista vastaa compliance-toiminto. Compliance-toiminto varmistaa, että lainsäädäntöä, sekä viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä noudatetaan. Compliance-toiminnon vastuulla on myös valvoa, että annettuja sisäisiä ohjeita ja henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä myös muita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita noudatetaan.

Järjestelmä- ja tietoturvariskit

Kotimaan ja kansainvälisen rahoitusjärjestelmän ja pääomamarkkinoiden keskinäiset riippuvuudet sekä ulkomaisten tai kotimaisten pankkien tai muiden rahoituslaitosten taloudelliset ongelmat, kuten maksuhäiriöt tai talletuspaot, saattavat aiheuttaa ongelmia myös muille finanssialalla toimiville yrityksille. Yksittäisen rahoituslaitoksen ongelmat voivat muodostua useamman pankin tai koko rahoitusjärjestelmän ongelmiksi, johtuen muun muassa rahoituslaitosten keskinäisistä vastuista ja riskeistä, kaupankäynnistä sekä kauppojen selvityksestä. Tätä kutsutaan systeemiriskiksi ja sillä voi olla

merkittävä negatiivinen vaikutus finanssitoimialalle yleisesti ja siten myös Säästöpankkiryhmän liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan. Säästöpankkiryhmä on riippuvainen Oy Samlink Ab:n tuottamista tietojärjestelmä- ja tukipalveluista ja niiden toimivuudesta. Säästöpankkiryhmä omistaa 42 % Oy Samlink Ab:n osakekannasta. Samlink-konserni tuottaa Säästöpankkiryhmälle mm. pankkitoiminnan tietojärjestelmäpalveluja, taloushallinnon palveluja, toimistoinfrastruktuuriin liittyviä palveluja ja teknisiä tukipalveluja.

Liiketoimintariski

Liiketoimintariskit kuvaavat liiketoimintaympäristöstä johtuvien epävarmuuksien vaikutuksia liiketoimintaan. Liiketoimintariskit syntyvät kilpailusta, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksista sekä tuloksen muodostumisen odottamattomista heilahteluista. Liiketoimintariskit voivat syntyä myös väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Vakavaraisuuteen ja varainhankintaan liittyviä riskejä

Yhteenliittymän on täytettävä luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaiset konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärää koskevat vaatimukset. Yhteenliittymään kuuluvilla yhteisöillä on oltava omia varoja yhteensä vähintään määrä, joka riittää kattamaan Yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdistelty, luottolaitoslaissa tarkemmin määritellyt riskit. Yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen omien varojen yhdistellyn määrän on lisäksi oltava riittävä suhteessa Yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen yhdisteltyihin asiakasriskeihin ja yhdisteltyihin huomattaviin omistusosuuksiin.

Riittämätön vakavaraisuus saattaisi rajoittaa Säästöpankkiryhmän ja Yhteenliittymän strategian toteuttamista. Merkittävät, odottamattomat tappiot voisivat aiheuttaa tilanteen, jossa Yhteenliittymä tai sen yksittäinen yhteisö ei kykenisi säilyttämään haluttua pääomarakennetta. Vakavaraisuudessa tai varainhankinnassa tapahtuvat epäedulliset muutokset voivat heikentää Säästöpankkiryhmän tulosta ja taloudellista asemaa.

Jäsenluottolaitosten keskinäiseen vastuuseen liittyviä riskitekijöitä

Liikkeeseenlaskija kuuluu Yhteenliittymään, joka aloitti toimintansa 31.12.2014. Talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) (jäljempänä "yhteenliittymälaki") tarkoitetun talletuspankkien Yhteenliittymän muodostavat tämän Rekisteröintiasiakirjan päivämääränä Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 Säästöpankkia, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Säästöpankkien keskusluottolaitoksena toimiva Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset sekä Sp-Rahastoyhtiö Oy. Yhteenliittymää ja yhteisvastuuta on kuvattu tarkemmin kohdassa "*Tietoja Säästöpankkiryhmästä ja Säästöpankkien yhteenliittymästä*"

Yhteenliittymälain mukaisesti keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälaisissa tarkoitettuna tukitoimena jäsenluottolaitokselle (eli Säästöpankeille ja/tai Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:lle ja/tai Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj:lle) määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilän estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa yhteenliittymälaisissa säädetyn mukaisesti jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia suorittamaan yhteenliittymälaisissa säädetyn perusteiden keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta velalliseltaan.

Edellä kuvatusti Yhteenliittymään jäsenluottolaitoksina kuuluvat Liikkeeseenlaskija, muut Säästöpankit ja Säästöpankki Keskuspankki Suomi Oyj. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta Säästöpankkiliitto osk:lta, kun päävelka on erääntynyt. Mainitussa tapauksessa Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava laissa tarkoitettu osituslaskelma kunkin jäsenluottolaitoksen maksettavaksi tulevasta vastuuosuudesta. Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu määräytyy luottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden mukaisessa suhteessa.

Jäsenluottolaitosten maksuvelvollisuus on rajoitettua siten, että maksuvelvollisuutta ei sovelleta jäsenluottolaitokseen, jonka omien varojen tai konsolidoitujen omien varojen määrä alittaa taikka maksuvelvollisuuden täyttämisen seurauksena allittaisi jäsenluottolaitoksen luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai, jos jäsenluottolaitokseen sovelletaan 21 §:n mukaisia alempia vaatimuksia, mainitussa pykälässä säädetyn omien varojen tai konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärän.

Liikkeeseenlaskijalla ja muilla jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain (421/2013) 14 luvun mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista.

Yhteenliittymälain ja osuuskuntalain mukaisten maksuvelvollisuuksien realisoitumisella voisi olla merkittävä epäedullinen vaikutus Liikkeeseenlaskijan ja Säästöpankkiryhmän liiketoimintaan, toiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Yhteenliittymän kokoonpanon muutoksiin liittyviä riskejä

Yhteenliittymän kokoonpano voi muuttua yhteenliittymälain puitteissa. Keskusyhteisön jäseneksi liittymistä ja keskusyhteisön jäsenyydestä eroamista ja erottamista säännellään yhteenliittymälaisissa. Yhteenliittymälain mukaisesti jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuus jatkuu myös luottolaitoksen osalta, joka on eronnut tai erotettu keskusyhteisön jäsenyydestä, jos sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin jäsenluottolaitos on eronnut tai erotettu, on kulunut vähemmän kuin viisi vuotta silloin, kun maksuvelvollisuutta koskeva vaatimus esitetään luottolaitokselle.

Maksuvelvollisuuden jatkumisesta huolimatta mahdollisilla keskusyhteisöstä eroamisilla tai erottamisilla voi olla epäedullinen vaikutus Säästöpankkiryhmän maineeseen.

2. REKISTERÖINTIASIAKIRJAN TIETOJA KOSKEVA VAKUUTUS

2.1 Vakuutus Rekisteröintiasiakirjassa annetuista tiedoista

Liikkeeseenlaskija sekä Liikkeeseenlaskijan hallitus ja toimitusjohtaja ovat vastuussa tässä Rekisteröintiasiakirjassa annetuista tiedoista, lukuun ottamatta Säästöpankkiryhmästä annetuista tiedoista. Säästöpankkiliitto osk ja Säästöpankkiliitto osk:n hallitus ja toimitusjohtaja ovat vastuussa tiedoista, jotka koskevat Säästöpankkiliitto osk:ta tai Säästöpankkiryhmää.

Liikkeeseenlaskijan vakuutus

Vakuutamme varmistaneemme riittävän huolellisesti, että Rekisteröintiasiakirjassa annetut tiedot vastaavat parhaan ymmärryksemme mukaan tosiseikkoja ja että tiedoista ei ole jätetty pois mitään asiaan todennäköisesti vaikuttavaa.

Helsingissä, maaliskuun 30. päivänä 2016

Nooa Säästöpankki Oy:n hallitus ja toimitusjohtaja

Säästöpankkiliitto osk:n vakuutus

Vakuutamme varmistaneemme riittävän huolellisesti, että Rekisteröintiasiakirjassa Säästöpankkiliitto osk:sta ja Säästöpankkiryhmästä annetut tiedot vastaavat parhaan ymmärryksemme mukaan tosiseikkoja ja että tiedoista ei ole jätetty pois mitään asiaan todennäköisesti vaikuttavaa.

Espoossa, maaliskuun 30. päivänä 2016

Säästöpankkiliitto osk:n hallitus ja toimitusjohtaja

Taloudelliset tiedot

Rekisteröintiasiakirjassa esitetyt historialliset taloudelliset tiedot ovat tilintarkastettuja, ellei asiayhteydestä muuta ilmene.

2.2 Nooa Säästöpankin hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, oikeudellinen neuvonantaja ja tilintarkastajat

Nooa Säästöpankin hallituksen jäsenet

<u>Nimi</u>	<u>Asema</u>	<u>Päätoiminen tehtävä</u>
Pirkko Ahonen	Puheenjohtaja	Toimitusjohtaja, Aito Säästöpankki Oy
Jukka Suominen	Varapuheenjohtaja	Toimitusjohtaja, Länsi-Uudenmaan Säästöpankki
Sari Ahonen	Hallituksen jäsen	Pankinjohtaja, Lammin Säästöpankki
Berndt-Johan Lundström	Hallituksen jäsen	Toimitusjohtaja, Ekenäs Sparbank
Heikki Paasonen	Hallituksen jäsen	Pankinjohtaja, Säästöpankki Optia
Juhani Huupponen	Hallituksen jäsen	Toimitusjohtaja, Someron Säästöpankki
Ari Jutila	Hallituksen jäsen	Toimitusjohtaja, Mietoisten Säästöpankki
Kari Suutari	Hallituksen jäsen	Pankinjohtaja, Helmi Säästöpankki Oy

Toimitusjohtaja

Tommi Rytönen

Nooa Säästöpankin hallituksen ja toimitusjohtajan työosoite

Aleksanterinkatu 48 A, 3. krs, 00100 Helsinki

Liikkeeseenlaskijan oikeudellinen neuvonantaja

Asianajotoimisto
Dittmar & Indrenius Oy
Pohjoisesplanadi 25 A
00100 Helsinki

Liikkeeseenlaskijan tilintarkastaja

Tilintarkastaja:
Henry Maarala, KHT
Linnankatu 26 C
20100 Turku

Varatilintarkastaja:
KPMG Oy Ab, KHT Yhteisö
Linnankatu 26 C
20100 Turku

Liikkeeseenlaskijan tilintarkastajana toimii KHT, Henry Maarala. Henry Maarala on tilintarkastanut liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2014 ja tilikaudelta 1.1.–31.12.2015.

Merkintä tilikaudelta 1.1.–31.12.2014 suoritetusta tilintarkastuksesta on Liikkeeseenlaskijan vuoden 2014 tasekirjan sivulla 46 ja merkintä tilikaudelta 1.1.–31.12.2015 suoritetusta tilintarkastuksesta Liikkeeseenlaskijan vuoden 2015 tasekirjan sivulla 46. Vuosien 2014 ja 2015 tasekirjat on sisällytetty Rekisteröintiasiakirjaan viittaamalla. Katso "*Nähtävillä olevat ja viitattut asiakirjat*".

2.3 Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja tilintarkastajat

Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen jäsenet

Nimi	Asema	Päätoiminen tehtävä
Jussi Hakala	Puheenjohtaja	Toimitusjohtaja, Liedon Säästöpankki
Matti Saustila	Varapuheenjohtaja	Toimitusjohtaja, Eurajoen Säästöpankki
Hans Bondén	Hallituksen jäsen	Toimitusjohtaja, Närpes Sparbank Ab
Pirkko Ahonen	Hallituksen jäsen	Toimitusjohtaja, Aito Säästöpankki Oy
Kalevi Hilli	Hallituksen jäsen	Toimitusjohtaja, Säästöpankki Optia
Toivo Alarauhalahti	Hallituksen jäsen	Toimitusjohtaja, Huittisten Säästöpankki
Jan Korhonen	Hallituksen jäsen	Toimitusjohtaja, Suomenniemen Säästöpankki
Hanna Kivelä	Hallituksen jäsen	Toimialajohtaja, Google Finland Oy

Toimitusjohtaja

Pasi Kämäri

Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen ja toimitusjohtajan työosoite

Linnoitustie 9, 00260 Espoo

Säästöpankkiliitto osk:n tilintarkastaja

Petri Kettunen, KHT

Töölönlahdenkatu 3 A,
00101 Helsinki

Säästöpankkiryhmän keskusyhteisön tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Yhteisön nimeämä päävastuullinen tilintarkastaja on KHT Petri Kettunen. KPMG Oy Ab on tilintarkastanut lain talletuspankkien yhteenliittymästä tarkoittaman Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2014 ja tilikaudelta 1.1.–31.12.2015.

Merkintä tilikaudelta 1.1.–31.12.2014 suoritetusta tilintarkastuksesta on vuoden 2014 Säästöpankkiryhmän toimintakertomuksen ja yhdistellyn IFRS-tilinpäätöksen sivuilla 242–243 ja merkintä tilikaudelta 1.1.–31.12.2015 suoritetusta tilintarkastuksesta on vuoden 2015 Säästöpankkiryhmän toimintakertomuksen ja yhdistellyn IFRS-tilinpäätöksen sivuilla 215–216. Vuosien 2014 ja 2015 Säästöpankkiryhmän toimintakertomukset ja yhdistellyt IFRS-tilinpäätökset on sisällytetty tähän Rekisteröintiasiakirjaan viittaamalla. Katso "*Nähtävillä olevat ja viitattut asiakirjat*".

3. TIETOJA LIIKKEESEENLASKIJASTA

3.1 Liikkeeseenlaskijan tiedot

Nimi

Nooa Säästöpankki Oy

Ruotsiksi: Nooa Sparbank Ab

Englanniksi: Nooa Savings Bank Ltd

Y-tunnus

1819908-9

Osoite

Aleksanterinkatu 48 A, 3. krs,
00100 Helsinki

Kotipaikka

Helsinki

Muut yhteystiedot

Puh.: 010 436 6400

Faksi: 010 436 6409

3.2 Nooa Säästöpankki

Liikkeeseenlaskija on vuonna 2003 Suomessa perustettu säästöpankkiosakeyhtiö. Kaupparekisteriin pankki on merkitty 2.5.2003. Liikkeeseenlaskijan toiminta alkoi 5.5.2003, jolloin Korppoon Säästöpankki luovutti liiketoimintansa Liikkeeseenlaskijalle. Liikkeeseenlaskijan tilikausi on kalenterivuosi. Liikkeeseenlaskijaan sovelletaan Suomen lainsäädäntöä.

Liikkeeseenlaskija kuuluu Säästöpankkiryhmään ja vuoden 2014 lopussa toimintansa aloittaneeseen Yhteenliittymään. Liikkeeseenlaskijan omistavat toiset säästöpankit. Yhteenliittymään kuuluvien Säästöpankkien yhteenlaskettu omistusosuus Nooa Säästöpankista on 78,10 % ja Oma Säästöpankin 21,90 %.

Liikkeeseenlaskija on vähittäispankkitoimintaa harjoittava talletuspankki. Pankin varainhankinnasta, vuoden 2015 lopussa, noin kaksi kolmannesta on hankittu talletuksina. Liikkeeseenlaskija tarjoaa myös sijoituspalveluja ja välittää pankin yhteistyökumppaneiden tarjoamia tuotteita, jotka koostuvat pääasiassa luotto-, sijoitus- ja vakuutus tuotteista. Liikkeeseenlaskijalla on kahdeksan konttoria, joista kaksi on Helsingissä, kaksi Espoossa, kaksi Vantaalla sekä yksi Keravalla ja yksi Järvenpäässä. Lisäksi pankki palvelee asiakkaita Aleksanterinkadun Sijoitusyksikössä, jossa työskentelee Liikkeeseenlaskijan johto sekä erityisasiantuntijoita. Yhteensä pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 82 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 65 (2014: 57) ja osa-aikaisia 17 (2014: 16) henkilöä.

Sijoitustuotteina Liikkeeseenlaskijan tuotevalikoimaan kuuluvat Sp-Rahastoyhtiö Oy:n rahastot. Vuoden lopussa asiakkailla oli Liikkeeseenlaskijan välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 51,4 (2014: 45,2) miljoonaa euroa. Pankin välittämät eläke- ja henkivakuutus tuotteet tuottaa Säästöpankkien omistama Sp-Henkivakuutus Oy, joka tarjoaa pankin asiakkaille eri tilanteisiin sopivia vakuutussäästämisen tuotteita. Valikoimaan sisältyy muun muassa säästö- ja eläkevakuutukset, lainaturva, kapitalisaatiosopimus ja varainhoitovakuutus. Asuntokaupan yhteistyökumppanina toimii Säästöpankkien oma valtakunnallinen franchising-ketju Sp-Koti, jolla on toimipisteet kaikissa pankin toimialueen kaupungeissa. Sp-Koti toimii franchising-periaatteella, ja sen keskusyhtiö on Sp-Koti Oy. Lisäksi säästöpankit tarjoavat vakuutuksia verkkokaupasta, josta saa tavallisimmat henkilöasiakkaan vahinkovakuutuspalvelut. Vakuutuksenantajana toimii Suomen Vahinkovakuutus Oy.

Maksujenvälityksessä Liikkeeseenlaskija on käyttänyt Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja 1.11.2014 alkaen. Ennen maksujenvälityksen siirtymistä Yhteenliittymän omalle keskuspankille palveluja hoitivat Bonum Pankki Oy ja Aktia Pankki Oyj.

Liikkeeseenlaskijan välitetyt luotot koostuvat Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n kiinnitysluotoista, joiden määrä vuoden 2015 lopussa oli 76,2 miljoonaa euroa (2014: 136,5). Aktia Hypoteekkipankin toiminta rajattiin syyskuussa 2012 Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n hallituksen tekemällä päätöksellä olemassa olevan asuntovakuudellisen luottokannan hallintaan ja jälleenrahoitukseen. Lokakuussa 2015 Säästöpankit sopivat Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n vähemmistöosuutensa myymisestä Aktia Pankille ja Hypoteekkipankin sulauttamisesta Aktia Pankkiin vuoden 2016 tilinpäätöksen valmistuttua. Säästöpankkien luottokantaa tullaan siirtämään lainakannan takaisinostoilla Säästöpankkeihin. Liikkeeseenlaskija on tilikauden aikana siirtänyt Aktia Hypoteekkipankki Oyj:stä 38 miljoonaa euroa luottoja omaan taseeseensa. Aktia Hypoteekkipankki Oyj ei ole 1.9.2012 jälkeen myöntänyt uusia asuntoluottoja, vaan uuslainananto on tapahtunut pankin omasta taseesta.

Liikkeeseenlaskijan keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen, josta Yhteenliittymän pankit omistavat enemmistön. Pankin kirjanpito hoidetaan Samlinkin täysin omistamassa Paikallispankkien PP-Laskenta Oy:ssä.

Liikkeeseenlaskija on aiemmin kuulunut jäsenenä Säästöpankkien Vakuusrahastoon. Yhteenliittymän muodostamisen jälkeen sen jäsenpankeilla ei ole tarvetta erilliselle vakuusrahastolle, koska tarvittaessa vastaava tuki voidaan antaa jäsenpankille Yhteenliittymän keskusyhteisön kautta. Vakuusrahaston valtuuskunta päätti tämän vuoksi 16.10.2014, että rahasto puretaan kokonaan ja rahaston varat palautetaan jäsenpankeille. Rahaston toiminta päättyi 10.3.2015, kun rahaston valtuuskunta hyväksyi purkamista koskeva lopputilityksen. Liikkeeseenlaskijalle palautettu osuus varoista oli kaikkiaan noin 1,4 milj. euroa, josta noin 0,9 miljoonaa euroa jaksottui vuodelle 2014 ja noin 0,5 miljoonaa euroa vuodelle 2015.

Liikkeeseenlaskija kuuluu talletussuojarahastoon, joka turvaa tallettajan saamiset Yhteenliittymään kuuluvilta pankeilta yhteensä 100 000 euroon saakka. Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) mukaan talletuspankilla on velvollisuus kuulua talletussuojajärjestelmään ja maksaa talletussuojamaksua. Talletussuoja korvaa tallettajien varat, jos ne eivät ole käytettävissä luottolaitoksen jouduttua pysyviin maksuvaikeuksiin. Korvaus on enimmillään 100 000 euroa yhtä luottolaitosta kohden. Yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä luottolaitoksena. Tämä tarkoittaa, että yhdessä tai useammassa Yhteenliittymään kuuluvassa talletuspankissa olevat varat korvataan yhteensä 100 000 euron enimmäismäärään asti. Muut kuin talletusasiakkaat eivät kuulu talletussuojarahaston suojan piiriin.

Liikkeeseenlaskija kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat. Sijoittajien korvausrahaston tarkoituksena on sen jäseninä olevien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten korvausrahaston suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamisten turvaaminen. Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Yhteenliittymään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Liikkeeseenlaskijalla on Euroclear Finland Oy:ltä luvat toimia tilinhoitajana, selvitysosapuolena ja liikkeeseenlaskijan asiamiehenä. Liikkeeseenlaskija toimii kaikkien Yhteenliittymän pankkien asiakkaiden arvo-osuustilien tilinhoitajana ja selvittää asiakkaiden Helsingin pörssissä tehdyt kaupat.

3.3 Nooa Säästöpankin hallinto

Yhtiökokous

Liikkeeseenlaskijan varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kuuden (6) kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Varsinaisessa yhtiökokouksessa käsitellään muun muassa edellisen vuoden tilinpäätös, konsernitilinpäätös ja tilintarkastuskertomus. Varsinaisessa yhtiökokouksessa päätetään tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta, konsernituloslaskelman ja taseen vahvistamisesta, toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen ja konsernitaseen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta, vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja toimitusjohtajalle sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien palkkioista. Lisäksi varsinaisessa yhtiökokouksessa valitaan hallituksen jäsenet ja tarvittaessa tilintarkastajat ja varatilintarkastajat ja vahvistetaan hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien määrä.

Hallitus, toimitusjohtaja ja ohjausjärjestelmä

Päätökset Liikkeeseenlaskijan liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee Liikkeeseenlaskijan hallitus. Lisäksi hallituksen tehtävänä on tehdä päätökset merkittävimmistä pankin liiketoimintaan liittyvistä asioista sekä valita pankille toimitusjohtaja. Hallituksen työskentely perustuu vahvistettuihin ohjeisiin. Toimitusjohtaja vastaa pankin päivittäisestä johtamisesta hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan ja sen edeltäjän Rahoitustarkastuksen antamien määräysten mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava tehtävään valittaessa sekä vuosittain selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava Finanssivalvonnan määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuus selvitys tehtävää vastaanottaessaan. Liikkeeseenlaskijan hallintoa hoidetaan osakeyhtiölain (624/2006), luottolaitostoiminnasta annetun lain, säästöpankkilain (1502/2001) sekä Liikkeeseenlaskijan yhtiöjärjestyksen mukaisesti. Hallintoa koskevia sääntöjä sisältyy myös Liikkeeseenlaskijan työjärjestykseen, jossa on eri hallintoelinten vastualueiden yksityiskohtaisempi määrittely.

Liikkeeseenlaskijan hallituksessa on kahdeksan jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana toimii Pirkko Ahonen ja varapuheenjohtajana Jukka Suominen. Hallitus kokoontuu säännöllisesti. Hallituksen jäsenet on lueltu kohdassa "*Nooa Säästöpankin hallituksen jäsenet*".

Hallitus on asettanut Liikkeeseenlaskijalle sisäisen tarkastuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle vuosittaisen tarkastussuunnitelman. Toimitetuista tarkastuksista laaditaan kirjalliset raportit ja hallitukselle annetaan tarkastusyhteenveto. Liikkeeseenlaskijan sisäinen tarkastus on ulkoistettu 1.6.2013 alkaen. Liikkeeseenlaskijan sisäisestä tarkastuksesta on maaliskuun 2015 loppuun asti vastannut Audit Partners A & T Oy. Huhtikuusta 2015 alkaen Liikkeeseenlaskijan sisäisestä tarkastuksesta vastaa PricewaterhouseCoopers Oy.

Liikkeeseenlaskijan toimitusjohtaja, Tommi Rytönen, on toiminut tehtävässään 1.9.2012 alkaen. Liikkeeseenlaskijan johtoryhmä työskentelee pankin sijoitusyksikössä osoitteessa Aleksanterinkatu 48 A, 3. krs, 00100 Helsinki. Liikkeeseenlaskijan johtoryhmän muodostava seuraavat henkilöt:

<u>Nimi</u>	<u>Tehtävä</u>
Tommi Rytönen	Toimitusjohtaja
Pekka Haajanen	Varatoimitusjohtaja
Anne Kuutio	Talousjohtaja
Teemu Kokko	Liiketoimintajohtaja
Kirsi Seppänen-Virtanen	Liiketoimintajohtaja

Liikkeeseenlaskijan tilintarkastajana on toiminut Henry Maarala, KHT ja varatilintarkastajana KHT-yhteisö KPMG Oy Ab Liikkeeseenlaskijan varsinaisesta yhtiökokouksesta 15.3.2013 lähtien. Liikkeeseenlaskijan hallinto-, johto- ja valvontaelinten jäsenten, liikkeeseenlaskijan tai liikkeeseenlaskijan lähipiiriin kuuluvien omistusyhteisörytysten välillä ei ole viimeksi päättyneen tai kuluvan tilikauden aikana suoritettu luonteeltaan tai ehdoiltaan epätavallisia liiketoimia eikä vielä keskeneräisiä, aikaisempien tilikausien aikana suoritettuja tällaisia liiketoimia ole. Hallinto-, johto- ja valvontaelinten jäsenten liikkeeseenlaskijaan liittyvien tehtävien ja heidän yksityisten etujensa tai muiden tehtäviensä välillä ei ole eturistiriitoja.

Palkitsemisjärjestelmät

Säästöpankin palkitsemisessa noudatetaan Euroopan Unionin ja kansallisen lainsäädännön säännöksiä sekä Finanssivalvonnan ohjeita. Henkilöstön ja johdon palkitsemisjärjestelmä perustuu voimassa olevaan lakiin, finanssialaa koskeviin säännöksiin ja suosituksiin sekä Suomen Corporate Governance –sääntöihin.

Liikkeeseenlaskija noudattaa päätettäessä toimivan johdon ja henkilökunnan palkitsemisjärjestelmästä luottolaitoslain Hallinto- ja ohjausjärjestelmien 8. lukua. Liikkeeseenlaskija ei kuitenkaan sovelle Luottolaitoslain 8 luvun 9,11 ja 12 §:ien säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ei ylitä 50 000 euroa, eikä ylitä 100 % palkkionsaajan kiinteän palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa. Palkitsemisjärjestelmä sisältää sekä palkitsemistavan että sen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvät prosessit. Palkitsemisjärjestelmää kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti yhteenliittymän kilpailukyvyyn, hyvän taloudellisen kehityksen, kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien pätevien henkilöiden saatuuden turvaamiseksi.

Palkitsemisen periaatteet ovat liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukaisia sekä vastaa pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmä on pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja toteutetaan aina voimassa olevien riskienhallintaperiaatteiden puitteissa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittää pankin riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestävän riskitason.

Toimitusjohtajan toimitus- ja muun johtoryhmän työsuhteiden ehdot ja edut hyväksyy pankin hallitus. Hallituksen jäsenille maksetaan sekä vuosipalkkio että kokouskohtainen palkkio. Liikkeeseenlaskijalla on käytössä palkitsemisjärjestelmä, jonka tavoitteena on palkita henkilökunnan suorituksia pankin strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, jonka ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua jäsenluottolaitokselle tai yhtiölle merkittävää riskiä (ns. "riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), ja jos hänelle aiotaan maksaa yli 50.000 vuosipalkkio, noudatetaan luottolaitoslaisissa määritettyä muuttuvien palkkioiden maksamisen lykkäämistä. Merkittävä osa vähintään 40 prosenttia määrittelystä muuttuvan palkkion kokonaismäärästä lykätään ja maksetaan aikaisintaan 3-5 vuoden kuluessa ansaintajaksosta. Lykkäysajan pituutta arvioitaessa otetaan huomioon henkilön riskiprofiili ja liiketoiminnan luonne.

Liikkeeseenlaskija on pyrkinyt tunnistamaan merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa pankin riskiprofiiliin tai toiminnallaan aiheuttaa pankille merkittävää taloudellista riskiä. Sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa, että Liikkeeseenlaskija on noudattanut Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen päättämiä palkitsemisjärjestelmiä. Pilari III:n mukaiset palkitsemista koskevat tiedot julkistetaan Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä. Säästöpankkiryhmän tilinpäätös on sisällytetty Rekisteröintiasiakirjaan viittaamalla. Katso "*Nähtävillä olevat ja viitattut asiakirjat*".

3.4 Noo Säästöpankin toimiala

Liikkeeseenlaskija harjoittaa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua talletuspankkitoimintaa. Liikkeeseenlaskijan erityistarkoituksena on säästämisen edistäminen. Lisäksi Liikkeeseenlaskija tarjoaa sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n mukaisia sijoituspalveluja ja välittää pankin yhteistyökumppaneiden tarjoamia tuotteita, jotka koostuvat pääasiassa luotto-, sijoitus- ja vakuutus tuotteista. Liikkeeseenlaskija tarjoaa rahoituspalveluita yksityishenkilöille, elinkeinonharjoittajille, pienyrityksille sekä yhteisöille. Liikkeeseenlaskijan asiakasmäärä oli vuoden 2015 lopussa noin 28 000. Liikkeeseenlaskijan keskeiset kohderyhmät ovat asuntolaina-asiakkaat, säästäjä- ja sijoittaja-asiakkaat sekä yrittäjät ja ammatinharjoittajat. Tarjottavista rahoituspalveluista keskeisimmät ovat säästämisen ja sijoittamisen tuotteet, luotonanto sekä maksujenvälitys.

3.5 Päämarkkinat

Liikkeeseenlaskijan toimialue on pääkaupunkiseutu sekä Järvenpää ja Kerava keskisellä Uudellamaalla. Liikkeeseenlaskijan keskeiset asiakasryhmät ovat asuntolainaa tarvitsevat aktiivi-ikäiset perheet, säästäjä- ja sijoittaja-asiakkaat, yrittäjät ja ammatinharjoittajat sekä tapauskohtaisesti pienyritykset. Liikkeeseenlaskijalla on kahdeksan konttoria, jotka sijaitsevat Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Järvenpäässä ja Keravalla. Lisäksi asiakkaita palvelee Aleksanterinkadun Sijoitusyksikössä. Liikkeeseenlaskija palvelee asiakkaitaan konttoreidensa lisäksi internetpalveluiden välityksellä. Liikkeeseenlaskijan asiakkaiden käytettävissä ovat myös muiden Yhteenliittymään kuuluvien pankkien konttorit ympäri Suomea.

3.6 Liikkeeseenlaskijan vakavaraisuus

Liikkeeseenlaskija on määritellyt vakavaraisuuden hallintaprosessin, jonka tavoitteena on pankin riskinkantokyvyn riittävyyden turvaaminen suhteessa toiminnan kaikkiin olennaisiin riskeihin. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokyvynsä vastaamaan pankin riskien yhteismäärää. Vakavaraisuutensa turvaamiseksi pankki asettaa riskiperusteiset pääomatavoitteet ja laatii pääomasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Liikkeeseenlaskija toimii strategiansa mukaisesti vähittäispankkitoiminnassa. Toimimalla vain tällä liiketoiminta-alueella pankki kykenee pitämään toimintaansa sisältyvät riskit hallittavina ja toiminnan laatuun nähden pieninä. Liikkeeseenlaskijan vakavaraisuuden hallinnasta vastaa pankin hallitus, joka myös määrittelee toimintaan liittyvät riskirajat. Liikkeeseenlaskijan hallitus käy vuosittain läpi pankin vakavaraisuuden hallintaan liittyvät riskit, pääomasuunnitelman sekä riskeille asetetut rajat.

Vakavaraisuuden hallintaprosessissaan Liikkeeseenlaskija laatii mm. tulos-, kasvu- ja vakavaraisuusennusteet. Ennusteiden perusteella pankki kartoittaa tarvittavat toimenpiteet, joilla liiketoimintastrategian mukainen vakavaraisuustaso kyetään ylläpitämään.

Omat varat ja vakavaraisuus

Liikkeeseenlaskija soveltaa vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin laskentaan standardimenetelmää ja operatiivisen riskin osalta perusmenetelmää. Liikkeeseenlaskija julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Puolivuosittain tehtävässä osavuositarkastuksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot.

Liikkeeseenlaskijan omat varat vuoden 2015 lopussa olivat yhteensä 45,6 miljoonaa euroa (2014: 39,1), kun omien varojen vähimmäisvaatimus oli 23,9 miljoonaa euroa (2014: 21,6). Ydinpääoman (CET1) määrä oli 37,3 miljoonaa euroa. Ensisijaisen omien varojen määrä oli 37,3 miljoonaa euroa (2014: 32,5). Toissijaiset omat varat olivat 8,3 miljoonaa euroa (2014: 6,6).

Omat varat (tuhatta euroa)	31.12.2014*	31.12.2015
	(Tilintarkastettu)	
Ydinpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	40 366	43 134
Ydinpääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	-7 094	-5 859
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	32 462	37 275
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	-
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	32 462	37 275
Toissijainen pääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	6 689	8 373
Toissijaiseen pääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	-39	-35
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	6 649	8 338
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	39 122	45 613
Riskipainotetut erät yhteensä	270 165	298 970
josta luotto- ja vastapuoliriskin osuus	237 557	265 207
josta vastuun arvonoinniriski (CVA)	10 873	10 499
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)		
josta operatiivisen riskin osuus	21 736	23 265
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin	12,02 %	12,47 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin	12,02 %	12,47 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin	14,48 %	15,26 %

* Vuoden 2014 luvut on esitetty 31.12.2014 voimassa olleen sääntelyn mukaisesti eikä näin ollen ole täysin vertailukelpoinen vuoden 2015 lukujen kanssa.

Liikkeeseenlaskijan vakavaraisuus täyttää sekä 8 %:n vähimmäistason että lisäpääomavaatimukset. Vuoden 2015 alussa otettiin käyttöön sekä kiinteä lisäpääomavaatimus (2,5 % luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä), että muuttuva lisäpääomavaatimus, jonka viranomaiset voivat asettaa 0-2,5 % tasolle. Finanssivalvonnan johtokunnan 22.3.2016 tekemän päätöksen mukaisesti muuttuvan lisäpääomavaatimuksen taso on 0,0 %.

3.7 Säästöpankkien yhteenliittymä

Marraskuussa 2013, 25 säästöpankkia teki päätöksen Yhteenliittymään liittymisestä, sen toimintaperiaatteiden ja keskusyhteisön sääntöjen hyväksymisestä sekä Yhteenliittymän jäsenyyden edellyttämän muutoksen tekemisestä pankin sääntöihin ja/tai yhtiöjärjestykseen. Tarve Yhteenliittymän perustamiseen syntyi eurooppalaisesta sääntelystä ja kilpailukykyyn parantamisesta erityisesti asuntoluotoksessa. Liikkeeseenlaskijan ylimääräinen yhtiökokous päätti 12.12.2013 liittymisestä muodostettavaan Yhteenliittymään. Katso "*Tietoja säästöpankkiryhmästä ja säästöpankkien yhteenliittymästä*", taloudellisten tietojen osalta "*Säästöpankkiryhmän taloudelliset tiedot ja viimeaikaiset tapahtumat*" ja riskien osalta "*Sääntelyyn ja säästöpankkiryhmään liittyvät riskitekijät*".

4. TIETOJA SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄSTÄ JA SÄÄSTÖPANKKIEN YHTEENLIITTYMÄSTÄ

4.1 Säästöpankkiliitto osk:n tiedot

Nimi

Säästöpankkiliitto osk

Ruotsiksi: Sparbanksförbundet anl

Englanniksi: Savings Banks' Union Coop

Y-tunnus

0117011-6

Osoite

Linnoitustie 9,
02600 Espoo

Kotipaikka

Espoo

Muut yhteystiedot

Puh.: 09-548 051

4.2 Säästöpankkiliitto osk

Säästöpankkiliitto ry perustettiin vuonna 1906 ja se muutettiin Säästöpankkiliitto osk:si 30.4.2014, jolloin osuuskunta merkittiin kaupparekisteriin. Säästöpankkiliitto osk:n yritys- ja yhteisötunnus on 0117011-6. Säästöpankkiliitto osk:n rekisteröity osoite on Linnoitustie 9, 02600 Espoo ja sen puhelinnumero on 09 548 051. Säästöpankkiliitto osk:iin sovelletaan Suomen lakia. Säästöpankkiliitto osk:n omistavat Yhteenliittymään kuuluvat jäsenluottolaitokset.

Säästöpankkiliitto osk on Yhteenliittymän keskusyhteisö. Finanssivalvonta myönsi 16.10.2014 Säästöpankkiliitto osk:lle toimiluvan, jonka myötä Säästöpankkiliitto osk voi toimia Yhteenliittymän keskusyhteisönä. Säästöpankkiliitto osk:n säännöt täydentävät yhteenliittymälain määräyksiä. Säästöpankkiliitto osk:n sääntöjen muuttamista koskevat päätökset tehdään osuuskunnan kokouksessa osuuskuntalain ja Säästöpankkiliitto osk:n sääntöjen mukaisesti.

Säästöpankkiliitto osk:n säännöt määräävät muun muassa seuraavista asioista: Säästöpankkiliitto osk:n tarkoituksesta, Yhteenliittymän ohjauksesta ja valvonnasta, Yhteenliittymän jäseneksi ottamisesta ja erottamisesta, osuuskunnan kokouksista, Säästöpankkiliitto osk:n hallinnosta, osuuksista ja osuusmaksuista, Säästöpankkiliitto osk:n palvelumaksuista ja yhteenliittymälain mukaisten vastuiden jakautumisesta.

Säästöpankkiliitto osk:n tarkoituksena on yhteenliittymälain mukaisena keskusyhteisönä ja Säästöpankkiryhmän muodostaman rahoitus- ja vakuutusryhmittymän johdossa olevana yrityksenä edistää ja tukea tasapuolisesti jäsenluottolaitostensa, muiden Säästöpankkiryhmään kuuluvien yritysten ja yhteisöjen sekä koko Säästöpankkiryhmän kehitystä ja yhteistoimintaa. Keskusyhteisöllä on velvollisuus valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa, antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä antaa niille ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Ohjeidenanto- ja valvontavelvollisuudesta huolimatta jokainen jäsenluottolaitos harjoittaa itsenäisesti liiketoimintaansa omien voimavarojensa puitteissa.

Säästöpankkiliitto osk:n sääntöjen toisen kohdan mukaan osuuskunnan toimialana on tarjota Yhteenliittymään kuuluvien yritysten tarvitsemia palveluja, omistaa osakkeita ja osuuksia Yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä ja harjoittaa muuta

Yhteenliittymän kannalta perusteltua sijoitustoimintaa. Vastaava oikeus keskusyhteisöllä on samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvien yritysten osalta. Keskusyhteisö ei saa harjoittaa merkittävässä määrin muuta liiketoimintaa. Keskusyhteisö voi järjestää palvelunsa myös tytäryhtiöiden tai muiden yritysten avulla. Keskusyhteisön on huolehdittava jäsentensä palvelutarpeista suomen ja ruotsinkielellä samanlaisten perusteiden mukaan. Keskusyhteisö ohjaa Säästöpankkiryhmän keskitettyjä palveluita, kehittää Säästöpankkiryhmän liiketoimintaa, huolehtii Säästöpankkiryhmän strategisesta ohjauksesta ja edunvalvonnasta sekä hoitaa Yhteenliittymän keskusyhteisölle ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän johdossa olevalle yritykselle kuuluvat ohjaus- ja valvontatehtävät.

4.3 Säästöpankkiryhmän hallinto

Säästöpankkiryhmän, Yhteenliittymän ja sen keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n päätöksenteko ja hallinto perustuvat voimassa olevien Suomen lakien ja niiden nojalla annettujen normien noudattamiseen. Säästöpankkiryhmän ja Yhteenliittymän toimintaa säätelevät etenkin yhteenliittymälaki, laki luottolaitostoiminnasta, osakeyhtiölaki ja osuuskuntalaki.

Säästöpankkiliitto osk:ssa ylin päätösvalta on osuuskunnan kokouksella ja sen valitsemalla hallintoneuvostolla.

Säästöpankkiliitto osk:n hallintoneuvosto

Säästöpankkiliitto osk:n hallintoneuvostoon kuuluu liiton sääntöjen mukaan vähintään yhdeksän (9) ja enintään kolmekymmentäviisi (35) jäsentä, joilla kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Ryhmän toimintaperiaatteiden mukaan hallintoneuvostoon valitaan Säästöpankkien hallitusten luottamushenkilöpuheenjohtajat varsinaisina jäseninä ja varapuheenjohtajat varajäseninä. Hallintoneuvostoon voidaan lisäksi valita sen sääntöjen mukaisen jäsenmäärän puitteissa muita jäseniä.

Säästöpankkiliitto osk:n sääntöjen mukaan hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa keskusyhteisön hallintoa ja sitä, että keskusyhteisön toimintaa hoidetaan asiantuntevasti ja huolellisesti osuuskuntalain sekä keskusyhteisön ja Säästöpankkiryhmän edun mukaisesti.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimii 17.3.2016 alkaen Länsi-Uudenmaan Säästöpankin hallituksen puheenjohtaja Jaakko Puomila ja varapuheenjohtajana Huittisten Säästöpankin hallituksen puheenjohtaja Pauli Kurunmäki. Hallintoneuvoston jäsenten lukumääräksi vahvistettiin 22 jäsentä.

Säästöpankkiliitto osk:n hallintoneuvoston jäsenet

<u>Nimi</u>	<u>Asema</u>	<u>Tehtävä Säästöpankkiryhmässä</u>
Jaakko Puomila	Puheenjohtaja	Hallituksen pj, Länsi-Uudenmaan Säästöpankki
Pauli Kurunmäki	Varapuheenjohtaja	Hallituksen pj, Huittisten Säästöpankki
Eero Laesterä	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Aito Säästöpankki Oy
Markku Tynysmaa	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Avain Säästöpankki
Jari Naarmala	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Eurajoen Säästöpankki
Juha Viljamaa	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Helmi Säästöpankki Oy
Heikki Peltola	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Kalannin Säästöpankki
Jaana Kulmala	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Kiiikoisten Säästöpankki
Björn West	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Koivulahden Säästöpankki
Timo Virtanen	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Lammin Säästöpankki
Jaakko Ossa	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Liedon Säästöpankki
Teppo Mikkola	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Mietoisten Säästöpankki
Henry Bergman	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Myrskylän Säästöpankki
Christer Becker	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Närpiön Säästöpankki
Kai Saarinen	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Pyhärannan Säästöpankki
Sirkku Hohenthal	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Someron Säästöpankki
Kirsi Korhonen	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Suomenniemen Säästöpankki
Jarmo Olkkonen	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Sysmän Säästöpankki
Antero Savolainen	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Säästöpankki Optia
Risto Salomaa	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Säästöpankki Sinetti
Ulf Sjöblom	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Tammisaaren Säästöpankki
Jorma Lammi	Hallituksen jäsen	Hallituksen pj, Ylihärän Säästöpankki

Säästöpankkiliitto osk:n hallitus

Säästöpankkiryhmän ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä toimii Säästöpankkiliitto osk:n hallitus. Säästöpankkiliitto osk:n sääntöjen mukaan Säästöpankkiryhmän resurssien kohdistamisesta ja tuloksellisuuden arvioinnista vastaa ensisijaisesti Säästöpankkiliitto osk:n hallitus. Säästöpankkiliitto osk:n hallitukseen kuuluu vähintään kuusi (6) ja enintään yhdeksän (9) jäsentä. Katso jäsenet kohdasta "*Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen jäsenet*".

Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja

Säästöpankkiliitto osk:lla on hallituksen nimeämä toimitusjohtaja, jonka tehtävänä on hoitaa osuuskuntalain säännösten mukaisesti keskusyhteisön juoksevaa hallintoa, toteuttaa Säästöpankkiryhmän strategiaa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti, valmistella hallitukselle esitettävät asiat ja avustaa hallitusta hallintoneuvostolle ja osuuskunnan kokoukselle esitettävien asioiden valmistelussa. Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtajana toimii Pasi Kämäri ja varatoimitusjohtajana kehitysjohtaja Harri Mattinen.

Säästöpankkiryhmän hallinto- ja johtoeleimiin kuuluvien henkilöiden yksityisten etujen ja/tai muiden tehtävien ja niiden tehtävien välillä, joita heillä on Säästöpankkiryhmässä, ei ole ristiriitoja, lukuun ottamatta yhteenliittymälain mukaista yhteisvastuuta.

4.4 Säästöpankkiryhmän ja Yhteenliittymän rakenne

Säästöpankkiryhmä on Säästöpankkien ja keskusyhteisönä toimivan Säästöpankkiliitto osk:n sekä niiden tytär- ja osakkuusyhteisöjen muodostama finanssiryhmä. Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankkeja.

Yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymälaiassa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Yhteenliittymään muodostavat tämän Rekisteröintiasiakirjan päivämääränä Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj ja edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset sekä Sp-Rahastoyhtiö Oy. Säästöpankkien kiinnitysluottopankiksi perustettu Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sai Euroopan Keskuspankilta toimiluvan kiinnitysluottopankkitoiminnan harjoittamista varten 21.3.2016. Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj kuuluu Yhteenliittymään ja tulee Säästöpankkiliitto osk:n jäsenpankiksi. Sen välittäjäpankkeina voivat toimia vain Yhteenliittymään kuuluvat Säästöpankit. Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj on merkitty alun perin kaupparekisteriin 16.4.2015 toiminimellä Sp-KLP Palvelu Oy.

Toukokuussa 2015 kolme Säästöpankkia (Kristiinankaupungin Säästöpankki, Yttermark Sparbank sekä Närpiön Säästöpankki) fuusioituivat keskenään ja muodostivat Närpiön Säästöpankki Oy:n. Fuusion seurauksena Yhteenliittymään kuuluvien Säästöpankkien määrä väheni 25 pankista 23 pankkiin. Lisäksi Säästöpankkien Vakuusrahasto lopetti suunnitellusti toimintansa. Vakuusrahaston lopputilitys tehtiin maaliskuussa 2015 ja varat jaettiin Vakuusrahaston jäsenille. Edellä mainitut muutokset ovat olleet Säästöpankkiryhmän sisäisiä eikä järjestelyillä siten ole vaikutusta Säästöpankkiryhmän tulokseen, sillä Vakuusrahaston pääomanpalautus on eliminoitu laadittaessa Säästöpankkiryhmän yhdisteltyä tilinpäätöstä. Yksittäisten Säästöpankkien, kuten Liikkeeseenlaskijan, tuloksissa pääomanpalautus on sisällytetty liike-toiminnan muihin tuottoihin.

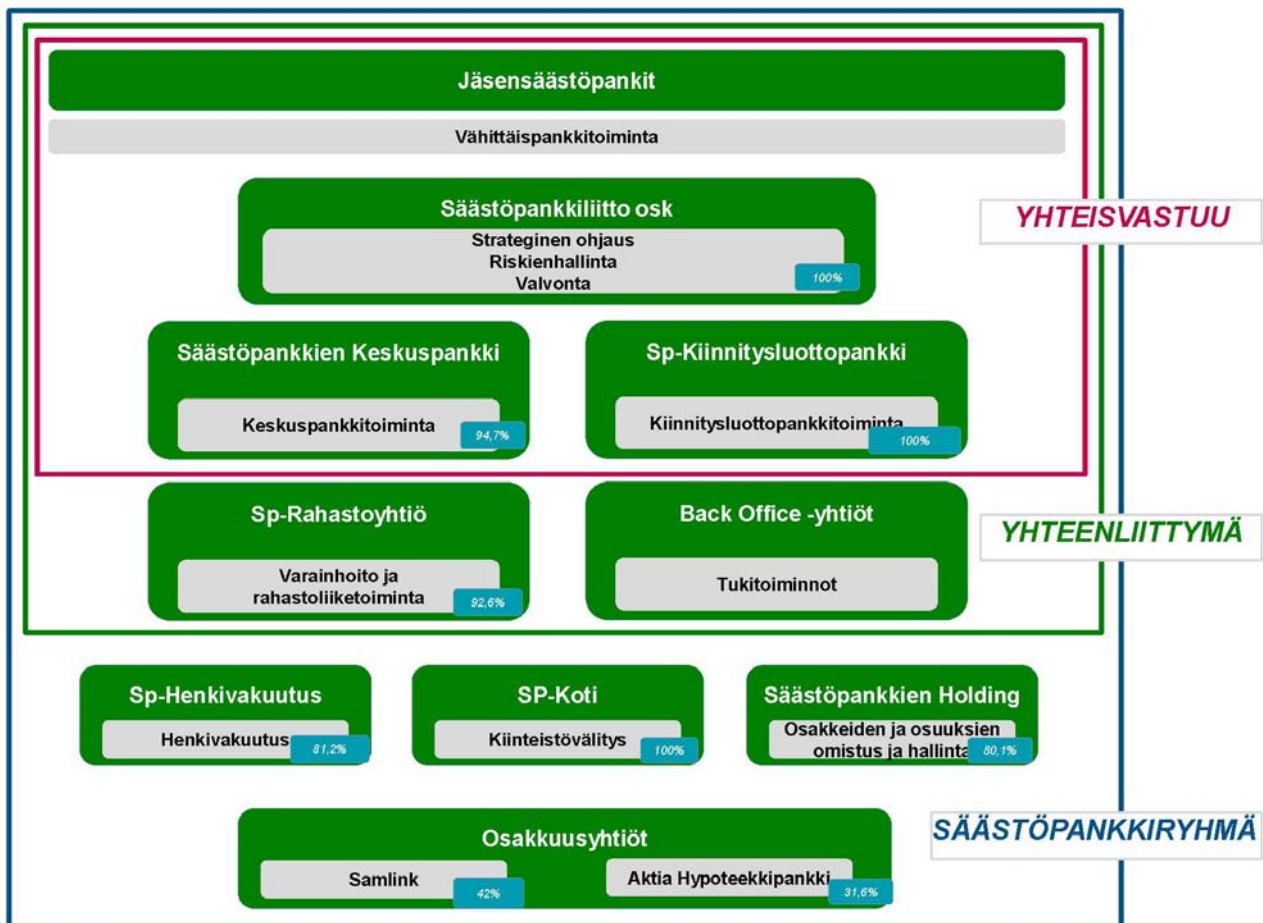
Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Koti Oy ja Säästöpankkien Holding. Säästöpankkiryhmä ei muodosta konsernia eikä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsen-säästöpankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkirahasto, joka on harjoittanut yhteistyötä jo lähes kahdensadan vuoden ajan. Ensimmäinen Säästöpankki perustettiin Suomeen 1822. Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk muuttui rekisteröidystä yhdistyksestä osuuskunnaksi 30.4.2014.

Säästöpankkiliitto osk:n jäsenpankit tekivät syksyllä 2013 päätökset yhteenliittymälain mukaisen Yhteenliittymän muodostamisesta ja siihen liittymisestä, jonka keskusyhteisöksi tulee osuuskunnaksi muutettava Säästöpankkiliitto. Säästöpankkiliitto osk:n ylimääräisessä kokouksessa 23.1.2014 tehtiin päätös yhteenliittymän muodostamisesta ja liiton muuttamisesta Yhteenliittymän keskusyhteisöksi. Yhteenliittymään kuuluvat Säästöpankit tekivät yhteenliittymälain vaatimusten mukaiset muutokset pankkien sääntöihin ja yhtiöjärjestyksiin. Finanssivalvonta myönsi 16.10.2014 Säästöpankkiliitto osk:lle toimiluvan toimia Yhteenliittymän keskusyhteisönä. Päätös Yhteenliittymän toiminnan aloittamisesta 31.12.2014

tehtiin 18.11.2014 Säästöpankkiliitto osk:n hallituksessa. Maaliskuussa 2016 Säästöpankkiliiton hallitus ja Säästöpankkien yhteisten yhtiöiden hallitukset päättivät, että Säästöpankkiryhmän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk ja keskitettyinä osaamisyhtiöinä toimivat Sp-Rahastoyhtiö, Sp-Henkivakuutus, Säästöpankkien Keskuspankki ja Sp-Koti muodostavat yhdessä Säästöpankkikeskuksen 1.5.2016 alkaen. Kaikkien Säästöpankkikeskuksen kuuluvien yhtiöiden toiminnot pyritään keskittämään vuodesta 2017 alkaen uusiin tiloihin Helsingin Vallilaan. Säästöpankkikeskuksen toimintaa johtaa Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtaja Pasi Kämäri. Säästöpankkikeskus ei ole itsenäinen juridinen organisaatio, vaan se on Säästöpankkiliitosta ja edellä luetelluista yhtiöistä muodostuva toiminnallinen organisaatio.

Yhteenliittymän ja sen ympärille muodostuvan Säästöpankkiryhmän rakenne on kuvattu alla olevassa kaaviossa. Sininen kokonaisuus kuvaa koko Säästöpankkiryhmää ja vihreä kokonaisuus kuvaa Yhteenliittymän laajuutta. Punainen kokonaisuus kuvaa Säästöpankkiliitto osk:n maksuvelvollisuuden piiriä ja niitä jäsenluottolaitoksia, joihin soveltuu yhteenliittymälain 5 luvun säännökset jäsenluottolaitosten keskinäisestä vastuusta. Maksuvelvollisuutta ja yhteisvastuuta on kuvattu yksityiskohtaisemmin jäljempänä kohdassa "Keskusyhteisön maksuvelvollisuus ja jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu".

Säästöpankkiryhmä ei muodosta rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain tarkoittamaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymää. Yhteenliittymä ei muodosta kirjanpitolaissa (1997/1336, muutoksineen) tarkoitettua konsernia eikä luottolaitoslaisissa tarkoitettua konsolidointiryhmää.

Yhteenliittymän ohjaus ja valvonta

Yhteenliittymälain mukaan Yhteenliittymän keskusyhteisöä eli Säästöpankkiliitto osk:ia valvoo Finanssivalvonta. Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksia valvovat Finanssivalvonta ja keskusyhteisö. Säästöpankkiliitto osk valvoo, että Yhteenliittymään kuuluvat yritykset toimivat rahoitusmarkkinoita koskevien lakien, asetusten, viranomaisten antamien määräysten, sääntöjensä ja yhtiöjärjestyksensä sekä keskusyhteisön yhteenliittymälain 17 §:n nojalla antamien ohjeiden mukaisesti. Lisäksi keskusyhteisö valvoo Yhteenliittymään kuuluvien yritysten taloudellista asemaa. Finanssivalvonta valvoo, että Säästöpankkiliitto osk ohjaa ja valvoo jäsenluottolaitosten toimintaa yhteenliittymälain säännösten mukaisesti ja että Yhteenliittymään kuuluvat yritykset täyttävät niille laissa asetetut vaatimukset.

Keskusyhteisö toteuttaa ohjeidenanto- ja valvontavelvollisuuttaan sekä yhteenliittymätasolla että jäsenluottolaitostasolla. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on hyväksynyt keskeisimmät toimintaperiaatteet ja riskistrategiat. Se päättää myös tarvittavien ohjauskeinojen käytöstä Säästöpankkiryhmän toimintaperiaatteiden mukaisesti. Säästöpankkiliitto osk:lla on ohjeet Yhteenliittymään kuuluville yrityksille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi tarvittavista laadullisista vaatimuksista ja niiden riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta Yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Säästöpankkiryhmässä yksittäisten yhtiöiden kohdalla yhteenliittymätason toiminnallinen päätöksenteko ja ohjaus vaikuttavat yhtiöissä tehtävään päätöksentekoon. Yhteenliittymätason toiminnallisen ohjauksen päätökset ovat tarpeellisilta osin pohjana yksittäisen yhtiön hallituksen päätöksille. Yksittäisen yhtiön on toiminnallisen ohjauksen lisäksi otettava huomioon lainsäädännön ja viranomaismääräysten vaatimukset.

Yhteenliittymään kuuluva yritys ei saa ottaa toiminnassaan niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa Yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdistellylle vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle. Keskusyhteisöllä on lain mukaan oltava yhteenliittymän tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava luotettava hallinto sekä yhteenliittymän toimintaan nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

Yhteenliittymään liittyminen ja siitä eroaminen

Säästöpankkiliitto osk:n jäsenenä voivat olla luottolaitokset, joiden säännöt tai yhtiöjärjestys vastaavat mitä yhteenliittymälaiissa säädetään, ja joiden säännöt tai yhtiöjärjestyksen keskusyhteisö on hyväksynyt. Jäseneksi ottamisesta päättää osuuskunnan kokous.

Jäsenluottolaitoksella on oikeus erota keskusyhteisön jäsenyydestä. Yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen omien varojen yhdistellyn määrän on jäsenluottolaitoksen eroamisesta huolimatta säilyttävä yhteenliittymälain edellyttämällä tasolla.

Jäsenluottolaitos voidaan myös erottaa keskusyhteisön jäsenyydestä osuuskuntalain mukaisesti. Lisäksi jäsenluottolaitos voidaan erottaa, jos tämä on laiminlyönyt noudattaa keskusyhteisön yhteenliittymälain 17 §:n nojalla antamia ohjeita tavalla, joka merkittävästi vaarantaa maksuvalmiuden tai vakavaraisuuden hallintaa taikka tilinpäätöksen laatimista koskevien yhtenäisten periaatteiden soveltamista tai niiden noudattamisen valvontaa yhteenliittymässä. Erottaminen on mahdollista myös jos jäsenluottolaitos toimii olennaisesti keskusyhteisön eli Säästöpankkiliitto osk:n vahvistamien Yhteenliittymän yleisten toimintaperiaatteiden vastaisesti.

Mitä yhteenliittymälaiissa säädetään jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuudesta, sovelletaan myös luottolaitokseen, joka on eronnut tai erotettu keskusyhteisön jäsenyydestä, jos sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin jäsenluottolaitos on eronnut tai erotettu, on kulunut vähemmän kuin viisi vuotta silloin, kun maksuvelvollisuutta koskeva vaatimus esitetään jäsenluottolaitokselle.

Säästöpankkiryhmän tilinpäätös ja tilintarkastus

Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen yhdistellään kaikkien merkityksellisten ryhmään kuuluvien yhteisöjen tilinpäätökset. Yhteenliittymälain mukaan Yhteenliittymän tilinpäätös on laadittava noudattaen kirjanpitolaiissa tarkoitettuja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja. Näiden standardien mukaan tilinpäätökseen on yhdisteltävä myös muut Säästöpankkiryhmään kuuluvat merkittävät yhteisöt. Finanssivalvonta on antanut yksityiskohtaisempia määräyksiä Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätöksessä noudatetut laadintaperiaatteet on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa. Jäsenluottolaitoksella ei ole velvollisuutta julkistaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:n mukaista osavuositarkastusta.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus antaa ohjeita jäsenluottolaitoksille yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi. Jäsenluottolaitoksilla on velvollisuus antaa keskusyhteisölle tilinpäätöksen yhdistelyä varten tarpeelliset tiedot. Keskusyhteisöllä ja sen tilintarkastajalla on lisäksi oikeus yhdistellyn tilinpäätöksen tarkastamista varten saada jäljennös jäsenluottolaitoksen tilintarkastusta koskevista asiakirjoista. Tilinpäätös esitellään ja annetaan tiedoksi keskusyhteisön varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle.

Keskusyhteisön maksuvelvollisuus ja jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu

Säästöpankkiliitto osk on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälaiissa tarkoitettuna tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilän estämiseksi. Lisäksi Säästöpankkiliitto osk vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitos on velvollinen suorittamaan Säästöpankkiliitto osk:lle osuutensa määrästä, jonka Säästöpankkiliitto osk on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erään-tyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta jäsenluottolaitokselta. Jäsenluottolaitoksella on lisäksi Säästö-pankkiliitto osk:n maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalaissa tarkoitettu rajaton lisämaksuvelvollisuus Säästöpankki-liitto osk:n veloista.

Jäsenluottolaitoksen vastuu määrästä, jonka Säästöpankkiliitto osk on jonkin jäsenluottolaitoksen puolesta tämän velko-jalle suorittanut, jakautuu jäsenluottolaitosten kesken niiden viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa. Jäsenluottolaitokselta toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilanteen ehkäisemiseksi käytettäviin tukitoimiin perittä-vien maksujen vuotuinen yhteenlaskettu määrä saa kunakin tilikautena olla yhteensä enintään viisi tuhannesosaa kunkin jäsenluottolaitoksen viimeksi vahvistetun taseen loppusummasta.

Talletussuojarahaston ja sijoittajien korvausrahaston suoja

Talletussuojarahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletus-suojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahaston varoista korvataan tallettajan saamiset Yhteenliittymään kuuluvilta talletuspankeilta yhteensä enintään 100 000 euroon asti.

Myös sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Yhteenliittymää pidetään korvaussuojan osalta yh-tenä pankkina. Korvaussuojarahaston varoista korvataan sijoittajan saamiset Yhteenliittymään kuuluvilta yhteisöiltä yh-teensä enintään 20 000 euroon saakka.

Luottokelpoisuusluokitukset

Standard & Poor's ("S&P") on antanut Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:lle pitkäaikaisen luottoluokituksen 'BBB+' (vakaat näkymät) ja lyhytaikaisen luottoluokituksen 'A-2'.

Luottoluokituslaitos S&P arvioi Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n pitkäaikaisen luottoluokituksen viimeksi 2.12.2015. Aiempi arvio (7.4.2015) luokasta "A-" (negatiiviset näkymät) muutettiin luokkaan 'BBB+' (vakaat näkymät). Lyhytaikainen luottoluokitus pysyi samalla tasolla ("A-2"), kuin edellisessä arviossa huhtikuussa 2015. Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj toimii Säästöpankkiryhmän keskusluottolaitoksena.

S&P tuo esille raportissaan, että Euroopan unionin elvytys- ja kriisiratkaisujärjestelmän (BRRD) voimaantulo 2016 alus-ta vähentää ennakoitavuutta valtion tukeen systemaattisesti tärkeille pankeille Euroopassa. Siksi S&P on uudelleen luoki-tellut valtion tuen epävarmaksi ("uncertain") ja poistaa valtion tuen luokitusta parantavana lisätekijänä kaikkien arvioitavi-en euroopalaispankkien osalta, joiden kotivaltiot implementoivat BRRD:n lainsäädäntöönsä. Vuoden 2016 alusta Suomi on mukana BRRD:ssä ja samalla Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:llä, kuten muiltakin suomalaisilta luottoluoki-tetuilta pankeilta, poistuu tämä luokitusta mahdollisesti parantunut lisätekijä. S&P:n raportista käy myös ilmi, että Suo-men valtion heikentyneistä talousnäkyistä huolimatta S&P:n positiiviset odotukset Säästöpankkiryhmän tulokseteko-kyvystä ja strategian toimivuudesta nostavat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n luottoluokituksen näkymät vakaiksi.

S&P on Euroopan talousalueelle sijoittautunut luottoluokituslaitos. S&P on Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ESMA:n verkkosivullaan <http://www.esma.europa.eu/supervision/credit-rating-agencies/risk> (englanniksi) julkaisemassa luettelossa luottoluokituslaitoksista, jotka on rekisteröity Euroopan parlamentin ja neuvoston luottoluokituslaitoksista 16.9.2009 antaman asetuksen (EY) nro 1060/2009 mukaisesti.

4.5 Säästöpankkiryhmän päämarkkinat

Säästöpankkiryhmän raportoivat segmentit ovat Pankkitoiminta sekä Varainhoito ja henkivakuutus.

Pankkitoimintasegmenttiin sisältyvät Säästöpankkiliitto osk:n jäsenjäsenpankit, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä Aktia Hypoteekkipankki Oyj, joka yhdistellään Säästöpankkiryhmän tilinpäätök-seen osakkuusyhtiönä (Säästöpankkiryhmän omistusosuus on 31,61 % ja osuus äänivallasta 16,08 %). Säästöpankit harjoittavat vähittäispankkitoimintaa. Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj toimii Säästöpankkien keskuspankkina. Aktia Hypoteekkipankki Oyj harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa. Pankkitoiminnan merkittävimmät tuottoerät ovat korkokate, palkkiotuotot ja sijoitustoiminnan tuotot. Merkittävimmät kuluerät ovat henkilöstökulut sekä muut liiketoimin-nan kulut.

Varainhoito- ja henkivakuutussegmenttiin sisältyy Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Rahastoyhtiö Oy. Sp-Henkivakuutus Oy harjoittaa henkivakuutustoimintaa ja Sp-Rahastoyhtiö Oy harjoittaa sijoitusrahastojen hallinnointia sekä omaisuudenhoitoa. Varainhoito- ja henkivakuutussegmenttiin merkittävimmät tuottoerät ovat palkkiotuotot, vakuutusmaksutulo ja sijoitustoiminnan tuotot. Merkittävimmät kuluerät ovat palkkiokulut, korvauskulut, henkilöstökulut sekä liiketoiminnan muut kulut.

Säästöpankkiryhmän päämarkkina on Suomi.

4.6 Säästöpankit

Yhteenliittymään kuuluvat Säästöpankit ovat talletuspankkeja. Niiden toimintaa säätelee luottolaitoslain lisäksi säästöpankkilaki, jonka mukaan Säästöpankkien erityistarkoituksena on säästämisen edistäminen. Säästöpankin voi perustaa vähintään 10 yhteisöä tai säätiötä tai vähintään 20 luonnollista henkilöä.

Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankkeja. Säästöpankkien perustehtävä on edistää säästäväisyyttä ja asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiointiin, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin.

Säästöpankin sidottua omaa pääomaa ovat peruspääoma ja vararahasto sekä mahdollinen arvonorotusrahasto ja kantarahasto. Säästöpankkiryhmän peruspääoma muodostuu Säästöpankkien peruspääomasta (pois lukien Nooa Säästöpankki Oy, joka on muiden Säästöpankkien yhdessä omistama tytäryhtiö), jota ei säästöpankkilain 11 § mukaan makseta takaisin. Säästöpankkiryhmään kuuluu neljä osakeyhtiömuotoista Säästöpankkia, joiden osalta osakepääoma sisältyy oman pääoman peruspääomaan.

Yhteenliittymään kuuluvien yhtiöiden koot vaihtelevat huomattavasti. Yhteenliittymään kuuluvien yhtiöiden loppusummat 31.12.2014 ja 31.12.2015 on esitetty seuraavassa kaaviossa:

Säästöpankin nimi (miljoonaa euroa)	31.12.2014	31.12.2015
	(Tilintarkastettu)	
Aito Säästöpankki Oy	733	749
Avain Säästöpankki	279	320
Ekenäs Sparbank	148	145
Eurajoen Säästöpankki	213	225
Helmi Säästöpankki Oy	267	286
Huittisten Säästöpankki	371	373
Kalannin Säästöpankki	163	164
Kiikoisten Säästöpankki	24	25
Kristinestads Sparbank*	82	0
Kvevlax Sparbank	166	174
Lammin Säästöpankki	459	491
Liedon Säästöpankki	850	956
Länsi-Uudenmaan Säästöpankki	639	687
Mietoisten Säästöpankki	137	139
Myrskylän Säästöpankki	139	156
Nooa Säästöpankki Oy	627	750
Närpes Sparbank*	263	386
Pyhärannan Säästöpankki	39	39
Someron Säästöpankki	428	467
Suomenniemen Säästöpankki	75	85
Sysmän Säästöpankki	90	88
Säästöpankki Optia	1 371	1 448
Säästöpankki Sinetti	214	219
Ylihärmän Säästöpankki	135	143
Yttermark Sparbank*	37	0
Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj	714	1 548
Säästöpankkiliitto osk	2	2
Sp-Rahastoyhtiö Oy	7	13
Säästöpankkien yhteenliittymän tase	8 132	8 492

*Kristiinankaupungin Säästöpankki sekä Yttermark Sparbank yhdistyivät Närpiön Säästöpankki Oy:öön 31.5.2015.

Jäsenluottolaitoksen vastuu määrästä, jonka Säästöpankkiliitto osk on jonkin jäsenluottolaitoksen puolesta tämän velkojalle suorittanut, jakautuu jäsenluottolaitosten kesken niiden viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa. Tämän Rekisteröintiasiakirjan päivämääränä yllä lueteltujen jäsenluottolaitosten lisäksi Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj on yhteenliittymälain mukainen jäsenluottolaitos. Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sai Euroopan Keskuspankilta toimiluvan kiinnitysluottopankkitoiminnan harjoittamista varten 21.3.2016, eikä sitä sen vuoksi ole sisällytetty vielä yllä olevaan taulukkoon.

4.7 Säästöpankkiryhmän keskeiset tuoteyhtiöt

Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan. Säästöpankkien tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuoteyhtiöiden tuottamat keskitetyt tuotteet ja palvelut. Säästöpankkiryhmän merkittävimmät tuoteyhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj liittyi Säästöpankkiliitto osk:n jäseneksi 16.10.2014 ja toimii Säästöpankkien keskuspankkina. Säästöpankkiryhmän omistusosuus Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:stä on tämän Rekisteröintiasiakirjan päivämääränä 94,73 %. Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj tuottaa Säästöpankeille keskusluottolaitospalveluita, kuten maksuliikkeeseen sekä Yhteenliittymän maksukorttien liikkeellelaskuun ja varainhankintaan sekä jälleenrahoitukseen liittyvät palvelut. Säästöpankeille tarjottavia palveluita laajennettiin vuoden 2015 aikana myös aloittamalla Säästöpankkiryhmän maksukorttien liikkeeseenlasku joulukuussa 2015. Samassa yhteydessä Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj osti Säästöpankkiryhmän asiakkaiden korttiluotto-kannan credit-kortteja aiemmin myöntäneeltä Nets Oy:ltä.

Keskusluottolaitospalveluiden tuottamiseen siirryttiin vaiheittain vuoden 2014 aikana. Säästöpankkien Suomen Pankille välitettävien vähimmäisvarantojen hoitopalvelu käynnistyi toukokuussa 2014. Säästöpankkien maksujenvälitys siirtyi Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n hoidettavaksi 1.11.2014 alkaen; Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj välittää Säästöpankkien euro- ja valuuttamääräiset maksut. Samaan aikaan myös Säästöpankkien asiakkaiden verkkolaskujen välitys siirtyi Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:lle. Joulukuussa 2014 siirrettiin myös SEPA -suoraveloitustapahtumat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n kautta välitettäväksi. Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj välitti SEPA-maksutapahtumia vuonna 2015 yli 40 miljoonaa kappaletta.

Sp-Henkivakuutus Oy tarjoaa asiakkailleen henki-, säästö- ja eläkevakuutuspalveluja. Säästöpankkiryhmällä on määräysvalta Sp-Henkivakuutus Oy:ssä ja se omistaa Sp-Henkivakuutus Oy:n osakekannasta tämän Rekisteröintiasiakirjan päivämääränä 81,22 %.

Sp-Rahastoyhtiö Oy harjoittaa rahastotuotteiden hallinnointia ja varainhoitopalveluiden tuottamista sekä Säästöpankkien omien salkkujen hoidon osalta että säästöpankkien asiakkaille. Sp-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimat rahastopääomat olivat vuoden 2015 lopussa yhteensä 1 567,0 miljoonaa euroa (2014: 1 179,2 miljoonaa euroa). Säästöpankkiryhmällä on määräysvalta Sp-Rahastoyhtiö Oy:ssä ja se omistaa Sp-Rahastoyhtiö Oy:n osakekannasta tämän Rekisteröintiasiakirjan päivämääränä 92,57 %.

Sp-Koti Oy keskittyy kiinteistövälitykseen. Säästöpankkiryhmä omistaa Sp-Koti Oy:n koko osakekannan.

Sp-Kiinnitysluottopankin tavoitteena on laskea liikkeeseen euromääräisiä, katettuja joukkolainoja. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus esitti vuonna 2015 Yhteenliittymään kuuluville Säästöpankeille kiinnitysluottopankin perustamista. Toimilupahakemus jätettiin Finanssivalvontaan marraskuussa 2015. Säästöpankkien kiinnitysluottopankiksi perustettu Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sai Euroopan Keskuspankilta toimiluvan kiinnitysluottopankkitoiminnan harjoittamista varten 21.3.2016. Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj kuuluu Yhteenliittymään ja on Säästöpankkiliitto osk:n jäsenpankki. Sen välittäjäpankkeina voivat toimia vain Yhteenliittymään kuuluvat Säästöpankit. Säästöpankkiryhmä omistaa kiinnitysluottopankin koko osakekannan.

4.8 Yhteenliittymän vakavaraisuus

Vuoden 2015 lopussa (suluissa vertailuluku 31.12.2014) Yhteenliittymän pääomarakenne koostui suurimmaksi osaksi ydinpääomasta (CET1). Omat varat yhteensä olivat 874,3 miljoonaa euroa (814,3 miljoonaa euroa), josta ydinpääoman osuus oli 824,5 miljoonaa euroa (737,6 miljoonaa euroa). Ydinpääoman kasvu johtui sekä tilikauden voitosta että käyvän arvon rahaston vakavaraisuuskäsittelyn muutoksesta. Toissijaisia pääomia (T2) oli 49,7 miljoonaa euroa (76,8 miljoonaa

euroa), joka koostui tilikaudella debentuurilainoista. Vuoden 2014 lopussa toissijainen pääoma sisälsi 43,4 miljoonaa euroa debentuurilainoja. Riskipainotetut erät olivat 4 643,7 miljoonaa euroa (4 369,4 miljoonaa euroa), eli 6,3 prosenttia suuremmat kuin viime vuoden lopussa. Merkittävin muutos riskipainotettujen erien nousussa oli asuntoluottokannan kasvu. Yhteenliittymän vakavaraisuussuhde oli 18,8 prosenttia (18,6 %) ja ydinvakavaraisuussuhde oli 17,8 prosenttia (16,9 %). Yhteenliittymän vakavaraisuusluvut eivät sisällä henkivakuutustoiminnan lukuja, sillä Sp-Henkivakuutus Oy ei kuulu Yhteenliittymään.

Vuoden 2015 alussa pankkien vakavaraisuusvaade nousi, kun Suomessa otettiin käyttöön kiinteä- ja muuttuva lisäpääomavaatimus. Kiinteä lisäpääomavaatimus nosti vakavaraisuuden pääomavaatimuksen 8 prosentista 10,5 prosenttiin riskipainotetuista eristä laskettuna. Muuttuva lisäpääomavaatimus tulee vaihtelevaan 0–2,5 prosenttiyksikön välillä. Päätöksen muuttuvan lisäpääomavaateen käyttöönotosta ja suuruudesta tekee Finanssivalvonnan johtokunta neljännesvuosittain makrovakausanalyysinsä perusteella. Vuonna 2015 Finanssivalvonta ei asettanut muuttuvaa lisäpääomavaatimusta suomalaisille luottolaitoksille.

Yhteenliittymän luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositioneille.

Omat varat (tuhatta euroa)	31.12.2014* (Tilintarkastettu)	31.12.2015
Ydinpääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	796 778	849 784
Ydinpääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut	-59 220	-25 252
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	737 559	824 531
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	-
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	737 559	824 531
Toissijainen pääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	26 881	44 776
Toissijaiseen pääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut	49 910	4 956
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	76 791	49 732
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	814 349	874 263
Riskipainotetut erät yhteensä	4 369 355	4 643 728
josta luotto- ja vastapuoliriskin osuus	3 811 274	4 097 876
josta vastuun arvonokaisuriski (CVA)	123 140	104 611
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)	46 954	47 483
josta operatiivisen riskin osuus	387 988	393 759
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin	16,9 %	17,8 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin	16,9 %	17,8 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin	18,6 %	18,8 %
* Vuoden 2014 luvut on esitetty 31.12.2014 voimassa olleen sääntelyn mukaisesti eikä näin ollen ole täysin vertailukelpoinen vuoden 2015 lukujen kanssa.		

Yhteenliittymän vähimmäisomavaraisuusaste 31.12.2015 oli 9,22 % (31.12.2014: 9,00 %). Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu tiedossa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa pankin ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin. Yhteenliittymä seuraa liiallista velkaantumista osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

5. NOOA SÄÄSTÖPANKIN TALOUDELLISET TIEDOT JA VIIMEAIKAISET TAPAHTUMAT

Nooa Säästöpankin tilinpäätökset tilikausilta 2014 ja 2015 on laadittu ja esitetty kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (698/2014) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 1/2013 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti.

Nooa Säästöpankin tilintarkastetut tilinpäätökset ja toimintakertomukset tilikausilta 1.1.2015–31.12.2014 ja 1.1.2014–31.12.2015 sisältyvät tähän Rekisteröintiasiakirjaan viitattuina asiakirjoina. Katso "*Nähtävillä olevat ja viitattut asiakirjat*".

5.1 Nooa Säästöpankin tuloslaskelman ja taseen keskeiset erät

Liikkeeseenlaskijan keskeiset tunnusluvut ovat kehittyneet seuraavasti vuosina 2014 ja 2015:

Liikkeeseenlaskijan tuloslaskelma

Tuloslaskelma (tuhatta euroa)	1.1.–31.12.2014	1.1.–31.12.2015 (Tilintarkastettu)
Korkotuotot	9 562	12 123
Korkokulut	-3 430	-5 801
Korkokate	6 133	6 321
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	38	35
Palkkiotuotot	5 490	7100
Palkkiokulut	-709	-740
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	45	-559
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	2 012	2 145
Suojauslaskennan nettotulos	7	3
Liiketoiminnan muut tuotot	1 269	959
Hallintokulut	-6 843	-8 380
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-133	-192
Liiketoiminnan muut kulut	-4 085	-2 168
Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista	-632	-280
Liikevoitto	2 590	4 243
Tilinpäätössiirrot	6	-1 048
Tuloverot	-	-207
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	2 596	2 987
Tilikauden voitto	2 596	2 987

Liikkeeseenlaskijan tase

Tase, vastaavaa (tuhatta euroa)	31.12.2014	31.12.2015 (Tilintarkastettu)
Käteiset varat	920	674
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	60 367	70 851
Saamiset luottolaitoksilta	102 472	125 198
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	385 964	468 555
Saamistodistukset	18 359	22 303
Osakkeet ja osuudet	43 608	49 351
Johdannais sopimukset	11 412	7 960
Aineettomat hyödykkeet	256	524

Aineelliset hyödykkeet	164	398
Muut varat	160	216
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	3 598	4 281
Laskennalliset verosaamiset	35	168
Vastaavaa yhteensä	627 316	750 481

Tase, vastattavaa (tuhatta euroa)	31.12.2014 (Tilintarkastettu)	31.12.2015
Vieras pääoma		
Velat luottolaitoksille	89 946	164 116
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	377 700	444 653
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	88 326	71 821
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäynti tarkoituksessa pidettävät velat	4 060	1 099
Muut velat	4 429	3 823
Siirtovelat ja saadut ennakot	3 860	2 580
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	18 257	18 806
Laskennalliset verovelat	368	236
Vieras pääoma yhteensä	586 946	707 133
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero		49
Vapaaehtoiset varaukset	19	1 019
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	19	1 067
Oma pääoma		
Osakepääoma	33 525	33 525
Ylikurssirahasto	10 320	10 320
Muut sidotut rahastot	1 606	547
Käyvän arvon rahasto	1 332	274
Vararahasto	274	274
Edellisten tilikausien tappio	-7 696	-5 100
Tilikauden voitto	2 596	2 987
Oma pääoma yhteensä	40 351	42 280
Vastattavaa yhteensä	627 316	750 481

Taseen ulkopuoliset sitoumukset (tuhatta euroa)	31.12.2014 (Tilintarkastettu)	31.12.2015
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	9 147	2 315
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	9 898	10 703

5.2 Muutokset Nooa Säästöpankin taloudellisessa tai liiketoiminnallisessa asemassa

Nooa Säästöpankin vuoden 2015 tilintarkastetun tilinpäätöksen julkistamisen jälkeen ei pankin taloudellisessa tai liiketoiminnallisessa asemassa ole tapahtunut merkittäviä muutoksia, jotka olisivat olennaisia arvioitaessa Liikkeeseenlaskijan maksukykyä.

5.3 Viimeaikainen kehitys ja tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Liikkeeseenlaskijan liiketoiminta kehittyi tilikaudella 1.1.–31.12.2015 suunnitellusti. Korkokate kehittyi ennakoitusti pankin varauduttua edeltävinä vuosina matalina säilyviin korkoihin taseen rakenteellisen korkoriskin suojauksilla. Muut tuotoerät kehittyivät myös hyvin, vaikkakin rekrytoinnit sekä panostukset koulutukseen ja markkinointiin kasvattivat hallintokuluja. Arvonlennustappioita kirjattiin maltillisesti. Pankin rahoitusasema säilyi vakaana ja vakavaraisuussuhde vahvistui ennakoitusti.

Liikkeeseenlaskijan tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

5.4 Nooa Säästöpankin tulevaisuudennäkymät

Nooa Säästöpankin tulevaisuudennäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen. Liikkeeseenlaskijan hallituksen toimintakertomuksessa ajalta 1.1.–31.12.2015 pankin hallitus on arvioinut kehitysnäkymiä seuraavasti:

"Korkotaso säilynee historiallisen matalana vuoden 2016, mikä leimaa pankin toimintaympäristöä. Kilpailutilanteen pysyessä kireänä pankin saamat marginaalit voivat laskea, millä voi olla pankin tulosta heikentävä vaikutus. Pankki ei usko marginaalitasojen nousuun. Mikäli korkotaso nousee lievästi, on tällä pankin tulokseen positiivinen vaikutus. Voimakas korkotason nousu voi kuitenkin myös aiheuttaa asiakkaille maksuvaikeuksia ja sitä myötä lisätä pankin arvonalentumistappioita.

Vuonna 2016 keskitytään erityisesti asiakkuuksien kehittämiseen sekä asiakkaiden pankkikokemuksen parantamiseen. Asiakas on kaiken toiminnan keskiössä. Kasvua haetaan kaikilla keskeisillä toiminnan alueilla: pääkaupunkiseudun asuntorahoituksesta, säästämisen ja sijoittamisen palveluista sekä yrittäjäpankista. Pankin liiketoiminnan arvioidaan kehittyvän suotuisasti vuoden 2016 aikana, mutta liiketulos jää vuoden 2015 tasosta siihen liittyvien kertaluonteisten erien vuoksi.

Pankin rahoitusaseman ennakoidaan säilyvän vakaana. Samoin pankin vakavaraisuus säilyy hyvällä tasolla.

Ennuste perustuu tämän hetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä. Hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin tulokseen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen."

5.5 Nooa Säästöpankin merkittävät sopimukset

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen, josta Säästöpankit omistavat enemmistön. Pankin kirjanpito hoidetaan Samlinkin täysin omistamassa Paikallispankkien PP-Laskenta Oy:ssä. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja ja rahahuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää. Pankki on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen liittymällä Säästöpankkiliitto osk:n ja PricewaterhouseCoopers Oy:n 20.3.2015 allekirjoitettuun sisäisen tarkastuksen palveluja koskevaan sopimukseen. Vastuullisena sisäisenä tarkastajana on toiminut KHT Hannu Kajomaa.

Liikkeeseenlaskija, Helmi Säästöpankki Oy, Länsi-Uudenmaan Säästöpankki, Lammin Säästöpankki, Myrskylän Säästöpankki ja Someron Säästöpankki omistavat tasaosuuksin back office -osakkuusyhtiön nimeltään SP Taustataiturit Oy. Yhtiö toimii Somerolla. SP Taustataiturit Oy:n päätehtävänä on arkistoida, ylläpitää ja hallinnoida Liikkeeseenlaskijan luottoasiakirjakonajaksuuksia. Lisäksi Sp-Taustataiturit Oy tuottaa konttoreille luottoasiakirjoja sekä hoitaa Liikkeeseenlaskijan viranomaiskyselyihin vastaamisen ja maksupalvelutehtävät.

Liikkeeseenlaskija aloitti Aktia Hypoteekkipankin kiinnitysluottojen välityksen vuonna 2006 ja välitti luottoja asiakkailleen vuoteen 2012 saakka. Suurimmillaan välitetty kanta oli vuoden 2012 huhtikuussa. Lokakuussa 2015 Säästöpankit sopivat Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n vähemmistöosuutensa myymisestä Aktia Pankille ja Hypoteekkipankin sulauttamisesta Aktia Pankkiin vuoden 2016 tilinpäätöksen valmistuttua. Säästöpankkien luottokantaa tullaan siirtämään lainakannan takaisinostoilla Säästöpankkeihin. Vuoden 2015 lopussa kiinnitysluottojen määrä oli 76.2 miljoonaa euroa (2014: 136,5). Liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä takausvastuiden määrä on esitetty taseen ulkopuolisissa sitoumuksissa ja niitä koskevissa liitetiedoissa.

Säästöpankkiliitto ja Liikkeeseenlaskija ovat tammikuussa 2014 sopineet järjestelystä, jossa Liikkeeseenlaskija toimii liikkeeseenlaskijana Yhteensittymän pankkien asiakkaille tarjottavissa strukturoiduissa sijoitustuotteissa. Liikkeeseenlaskija tallettaa liikkeeseenlaskuilla hankittavat varat takaisin muihin Säästöpankkeihin suhteessa kunkin pankin myyntiin, jolloin varainhankinta säilyy lainaa myyneillä pankeilla. Ensimmäinen Säästöpankki Sijoitusobligaatio tuotiin myyntiin helmikuussa 2014. Muihin Säästöpankkeihin tehtävät talletukset kasvattavat Liikkeeseenlaskijan varainhankintaa ja sisältyvät taseen erään "Velat luottolaitoksille". Kuluvana vuonna Säästöpankki Sijoitusobligaatioiden aiheuttaman kasvun arvioidaan olevan 2 – 4 % Liikkeeseenlaskijan kokonaisvarainhankinnasta joka oli vuoden 2015 lopussa 692,9 miljoonaa euroa (2014: 565,9).

Liikkeeseenlaskija on sitoutunut yhdessä muiden Säästöpankkien kanssa pääomittamaan keskusluottolaitoksena toimivaa Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:tä, mutta pääomittamiselle ei ole määritelty euromääräistä velvollisuutta. Liikkeeseenlaskijan pääomitusvelvollisuus on sidottu Liikkeeseenlaskijan käyttämistä palveluista Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:lle aiheutuvaan omien varojen vaateeseen sekä keskusluottolaitoksen hallituksen määrittelemään sellaiseen vakavaraisuustasoon, joka mahdollistaa keskusluottolaitokselle sen toiminnan edellyttämän hyvän luottoluokituksen saamisen. Vastaavalla tavalla kukin osakaspankki on sitoutunut pääomittamaan keskusluottolaitosta käyttämien palveluiden osalta. Lisäksi kukin osakaspankki vastaa omasta toiminnastaan keskusluottolaitokselle aiheutuvaan tappioon perustuvasta lisäpääomittamisesta.

5.6 Nooa Säästöpankin oikeudenkäynnit

Nooa Säästöpankillä ei ole tiedossa, että vireillä tai uhkaamassa olisi hallintomenettelyjä, oikeudenkäyntejä tai välimiesmenettelyjä, joilla voisi olla merkittävää vaikutusta Liikkeeseenlaskijan taloudelliseen asemaan tai jotka voisivat olennaisesti heikentää Liikkeeseenlaskijan kykyä suoriutua taloudellisista velvoitteistaan. Tällaisia hallintomenettelyjä, oikeudenkäyntejä tai välimiesmenettelyjä ei myöskään ole ollut viimeisen 12 kuukauden aikana.

6. SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TALOUDELLISET TIEDOT JA VIIMEAIKAISET TAPAHTUMAT

Säästöpankkiryhmälle syntyi velvollisuus ja oikeus laatia virallinen yhdistelty IFRS-tilinpäätös 31.12.2014 – eli samana päivänä, kun Yhteenliittymä aloitti toimintansa. Samalla se oli Säästöpankkiryhmän tilikauden päättämispäivä.

6.1 Säästöpankkiryhmän tuloslaskelman ja taseen keskeiset erät

Säästöpankkiryhmän ensimmäinen virallinen tilinpäätös sisältää vain taseen ja sen liitetiedot, laatimisperiaatteet sekä muut liitetiedot. Vuoden 2015 tilinpäätöksen lisäksi tilinpäätöksen 2014 liitetiedoissa esitettiin taloudellista lisäinformaatiota Säästöpankkiryhmästä ajalta ennen Yhteenliittymän toiminnan käynnistymistä (liite 48), joka käsitti Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen koko tilikaudelta 1.1–31.12.2014 sekä koko vertailutilikauden 1.1–31.12.2013. Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä 2015 esitetään myös vertailutietona taloudellista lisäinformaatiota. Vuoden 2015 tilinpäätöksen liitteessä 60 esitettävät tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, liitetietojen ja oman pääoman muutoslaskelman 1.1.–31.12.2014 vertailuluvut ovat osa tilinpäätöksessä 2014 esitettyjä taloudellista lisäinformaatiota. Tilinpäätöksessä esitetävän taloudellisen lisäinformaation tarkoituksena oli antaa markkinoille mahdollisimman hyödyllistä ja relevanttia taloudellista informaatiota, joka antoi luottoluokittajille, sijoittajille ja muille sidosryhmille oikean ja riittävän kuvan Säästöpankkiryhmän taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta.

Säästöpankkiryhmän tuloslaskelma

Tuloslaskelma (Tuhatta euroa)	1-12/2014* (Tilintarkastamaton)	1-12/2015 (Tilintarkastettu)
Korkotuotot	184 949	182 812
Korkokulut	-62 927	-57 794
Korkokate	122 022	125 018
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	63 490	68 850
Kaupankäynnin nettotuotot	602	-1 350
Sijoitustoiminnan nettotuotot	23 417	20 526
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	9 876	15 178
Liiketoiminnan muut tuotot	4 497	2 309
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	223 903	230 531
Henkilöstökulut	-67 874	-70 632
Liiketoiminnan muut kulut	-75 889	-75 496
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-9 218	-10 737
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-152 981	-156 865
Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista	-10 619	-6 127
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	2 834	2 160
Tulos ennen veroja	63 137	69 699
Tuloverot	-16 527	-12 080
Tilikauden tulos	46 610	57 619
Tuloksen jakautuminen:		
Omistajien osuus tuloksesta	45 391	56 135
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta	1 219	1 484
Yhteensä	46 610	57 619

**Taloudellista lisäinformaatiota Säästöpankkiryhmästä ennen Yhteenliittymän käynnistämistä. Tulosluvut ovat kuuluneet osaksi yhdisteltyä ja tilintarkastettua vuoden 2014 IFRS-tilinpäätöstä, mutta niistä ei ole erikseen annettu tilintarkastuskertomusta, sillä Yhteenliittymä aloitti toimintansa vasta 31.12.2014.*

Säästöpankkiryhmän tase

Tase (Tuhatta euroa)	31.12.2014 (Tilintarkastettu)	31.12.2015
Varat		
Käteiset varat	532 764	546 340
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat varat	132 028	162 234
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	201 453	74 522
Lainat ja saamiset asiakkailta	5 648 909	6 312 589
Johdannaiset	88 705	70 845
Sijoitusomaisuus	1 187 833	1 270 588
Henkivakuutustoiminnan varat	439 765	581 866
Sijoitukset osakkuusyhtiöissä	44 301	45 731
Aineelliset hyödykkeet	55 953	54 029
Aineettomat hyödykkeet	18 511	19 129
Verosaamiset	3 203	3 313
Muut varat	47 119	48 202
Varat yhteensä	8 400 544	9 189 391
Velat ja oma pääoma		
Velat		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat velat	111 475	144 071
Velat luottolaitoksille	448 360	351 241
Velat asiakkaille	5 807 791	5 914 898
Johdannaiset	4 227	1 588
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	446 484	1 042 238
Henkivakuutustoiminnan velat	404 642	544 236
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	169 131	146 336
Verovelat	76 093	62 122
Varaukset ja muut velat	91 111	101 967
Velat yhteensä	7 559 313	8 308 697
Oma pääoma		
Peruspääoma	10 343	20 338
Rahastot	292 125	267 766
Kertyneet voittovarot	511 630	570 131
Säästöpankin omistajien osuus yhteensä	814 099	858 235
Määräysvallattomien osuus	27 132	22 458
Oma pääoma yhteensä	841 230	880 694
Velat ja oma pääoma yhteensä	8 400 544	9 189 391

6.2 Muutokset Säästöpankkiryhmän taloudellisessa tai liiketoiminnallisessa asemassa

Säästöpankkiryhmän 2015 tilintarkastetun tilinpäätöksen julkistamisen jälkeen Säästöpankkiryhmän taloudellisessa tai liiketoiminnallisessa asemassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia, jotka olisivat olennaisia arvioitaessa Säästöpankkiryhmän maksukykyä.

6.3 Säästöpankkiryhmän viimeaikainen kehitys ja tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Säästöpankkien Keskuspankki Oyj laski 19.1.2016 liikkeeseen 250 miljoonan euron seniorimuotoisen vakuudettoman vaihtuvakorkoisen joukkovelkakirjalainan, joka erääntyy 26.1.2018.

Säästöpankkiliitto osk:n tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat Säästöpankkiryhmän taloudelliseen asemaan viimeisimmän tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta. Säästöpankkiryhmän tulevaisuudennäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen.

6.4 Säästöpankkiryhmän tulevaisuudennäkymät

Säästöpankkiryhmä on arvioinut 15.3.2016 julkaistussa 1.1.–31.12.2015 toimintakertomuksessaan vuoden 2016 näkymiä seuraavasti:

"Toimintaympäristön näkymät

Suomen työttömyysasteen osalta vuonna 2016 ei ole nähtävissä nopeaa laskua ja yksityinen kulutus sekä kotitalouksien reaaliensiot tulevat pysymään vuoden 2015 tasolla. Suomen tavaravienti laski merkittävästi vuoden 2015 aikana ja nopeaa muutosta parempaan ei ole odotettavissa tänäkään vuonna.

Jatkossa Suomen tilanteen kannalta keskeistä on tuottavuuden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet sekä työmarkkinoiden rakenteen ja sopimustilanteen uudistaminen. Suomen julkisen talouden velkaantumistahti ja rakenneuudistuksen läpiviennin hidastuminen voivat johtaa Suomen luottoluokituksen laskuun vuonna 2016.

EKP:n elvyttävä rahapolitiikka ja investointien kasvu euroalueella luovat edellytyksiä Suomen teollisuustuotannon asteittaiselle kasvulle. Investoinnit Suomeen kasvavat kuitenkin hitaasti talouden epävarmuustekijöiden vuoksi. Vuoden 2016 osalta yhtenä riskitekijänä ovat mahdollisten työtaistelutoimenpiteiden negatiiviset vaikutukset kansantalouteen ja teollisuustuotantoon. Kilpailukyvyyn parantamiseen tähtäävät toimet ovat kuitenkin välttämättömiä talouden elpymisen kannalta.

Euroalueen hitaan kasvun, elvyttävän rahapolitiikan ja matalan inflaation vuoksi korkotaso pysyy alhaisella tasolla. Raaka-ainehintojen voimakas lasku ja palkkojen maltillinen nousu tulevat pitämään inflaatio-odotukset matalina Suomessa.

Vuonna 2016 asuntomarkkinoiden odotetaan kokonaisuudessaan kasvavan Suomessa 2–5 prosenttia ja hintojen nousevan 1–2 prosenttia koko maassa, mutta alueelliset erot kasvavat edelleen. Vuonna 2016 odotetaan myös piristyvää uudisrakentamista. Haasteita asuntomarkkinoiden tulevaisuuteen tuovat yleisen työllisyystilanteen kehittyminen sekä edelleen alhainen rakentamisen volyyymi.

Liiketoiminnan näkymät

Markkinakorkojen matala taso haastaa tuloksentekoa vuonna 2016. Matala korkotaso ei kuitenkaan vaaranna Säästöpankkiryhmän tuloksentekoa tai vakavaraisuutta. Säästöpankkiryhmä on vakavarainen ja ryhmän riskiasema on maltillinen

Vuonna 2016 Säästöpankkiryhmän liiketoiminnan painopisteenä on Säästöpankkiryhmän kilpailukyvyyn parantaminen ja asiakaskeskeisen strategian toteuttaminen. Tähän Säästöpankeilla on hyvät edellytykset. Ryhmän pyrkimyksenä on saada vuoden 2016 aikana aiempaa enemmän asiakkaita, jotka keskittävät pankkiasiointinsa Säästöpankkiin.

Säästöpankkiryhmän tuloksen ennen veroja arvioidaan muodostuvan samantasoiseksi kuin vuonna 2015. Arvio perustuu tämän hetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä. Odotuksiin sisältyy taloudellisista olosuhteista johtuvaa epävarmuutta, jolla on vaikutusta arvioituun lopputulokseen; erityisesti lainojen arvonalentumisten osalta.

Asiakkaiden parhaaksi tapahtuva Säästöpankkiryhmän kilpailukyvyyn kehittäminen ja toimintaedellytysten rakentaminen jatkuvat. Vuonna 2016 tullaan erityisesti panostamaan Säästöpankeille ja heidän asiakkailleen palvelulta, tuotteilta ja erilaisilta konsepteilta kehittäviin ja myynnin tuesta vastaavien yhtiöiden palvelukykyyn yhtenä kokonaisuutena."

6.5 Säästöpankkiryhmän merkittävät sopimukset

Säästöpankkiryhmällä ja/tai Säästöpankkiliitto osk:lla ei ole sellaisia tavallisesta liiketoiminnasta poikkeavia merkittäviä sopimuksia, joiden perusteella jollakin Säästöpankkiryhmään kuuluvalla yhtiöllä olisi Säästöpankkiryhmän kannalta merkittäviä velvoitteita tai oikeuksia.

Lokakuussa 2015 Säästöpankit sopivat Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n vähemmistöosuutensa myymisestä Aktia Pankille ja Hypoteekkipankin sulauttamisesta Aktia Pankkiin vuoden 2016 tilinpäätöksen valmistuttua. Säästöpankkien luottokantaa tullaan siirtämään lainakannan takaisinostoilla Säästöpankkeihin.

Osana Säästöpankkikeskuksen rakentamista Säästöpankkiliitto allekirjoitti maaliskuussa 2016 pitkäaikaisen vuokrasopimuksen Teollisuuskatu 33 toimitiloista Onvest Oy:n kanssa, jossa Säästöpankkikeskuksen 1.5.2016 alkaen muodostavien Säästöpankkiliitto osk:n, Sp-Rahastoyhtiön, Sp-Henkivakuutuksen, Säästöpankkien Keskuspankin ja Sp-Kodin on tarkoitus aloittaa toimintansa vuoden 2017 puolivälissä.

6.6 Säästöpankkiryhmän oikeudenkäynnit

Säästöpankkiryhmällä ja/tai Säästöpankkiliitto osk:lla ei ole tiedossa vireillä tai uhkaamassa olevia hallintomenettelyjä, oikeudenkäyntejä tai välimiesmenettelyjä, joilla voisi olla merkittävää vaikutusta Säästöpankkiryhmän taloudelliseen asemaan tai jotka voisivat olennaisesti heikentää Säästöpankkiryhmän kykyä suoriutua taloudellisista velvoitteistaan. Tällaisia hallintomenettelyjä, oikeudenkäyntejä tai välimiesmenettelyjä ei myöskään ole ollut viimeisen 12 kuukauden aikana.

7. NÄHTÄVILLÄ OLEVAT JA VIITATUT ASIAKIRJAT

Liikkeeseenlaskijan yhtiöjärjestys ja kaupparekisteriote sekä tilintarkastetut tilinpäätökset ja tilintarkastuskertomukset tilikausilta 1.1.–31.12.2014 ja 1.1.–31.12.2015 ovat nähtävillä arkisin klo 10.00–16.00 Liikkeeseenlaskijan Sijoitusyhtiössä osoitteessa Aleksanterinkatu 48 A, 3. krs, 00100 Helsinki

Säästöpankkiliitto osk:n säännöt ja kaupparekisteriote sekä Säästöpankkiryhmän tilintarkastetut IFRS-tilinpäätökset ja tilintarkastuskertomukset tilikausilta 1.1.–31.12.2014 ja 1.1.–31.12.2015 nähtävillä arkisin klo 10.00–16.00 Säästöpankkiliitto osk:n tiloissa osoitteessa Linnoitustie 9, 02600 Espoo.

Seuraavat asiakirjat on sisällytetty Rekisteröintiasiakirjaan viittaamalla:

<u>Asiakirja</u>	<u>Viitattu tieto</u>
• Nooa Säästöpankki Oy:n tilinpäätös vuodelta 2015, s.1--22 (toimintakertomus), s. 24–45 (tilinpäätös); tilintarkastuskertomus.	• Nooa Säästöpankin toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus 2015
• Nooa Säästöpankki Oy:n tilinpäätös vuodelta 2014, s. 1–19 (toimintakertomus), s. 21–45 (tilinpäätös); tilintarkastuskertomus.	• Nooa Säästöpankin toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus 2014
• Säästöpankkiryhmän toimintakertomus ja IFRS-tilinpäätös 2015, s. 4–13 (toimintakertomus), s. 14–214 (tilinpäätös); s. 215–216 (tilintarkastuskertomus).	• Säästöpankkiryhmän toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus 2015
• Säästöpankkiryhmän toimintakertomus ja yhdistetty IFRS-tilinpäätös 2014, s. 3–10 (toimintakertomus), s. 11–241 (tilinpäätös); s.242–243 (tilintarkastuskertomus).	• Säästöpankkiryhmän toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus 2014

Viittaamalla sisällytetyt asiakirjat ovat kokonaisuudessaan osa Rekisteröintiasiakirjaa ja ovat saatavissa kaikista merkintäpaikoista ja Liikkeeseenlaskijan verkkosivuilta osoitteesta:

www.säästöpankki.fi/sijoitusobligaatio

Nooa Säästöpankki Oy
Aleksanterinkatu 48 A, 3. krs
00100 Helsinki